

CVIČENÍ 2

JARO 2024

POKROČILÁ LOŽISKOVÁ
GEOLOGIE
LENKA SKŘÁPKOVÁ

GENETICKÁ KLASIFIKACE LOŽISEK (upraveno podle Rozložník et al. 1987)

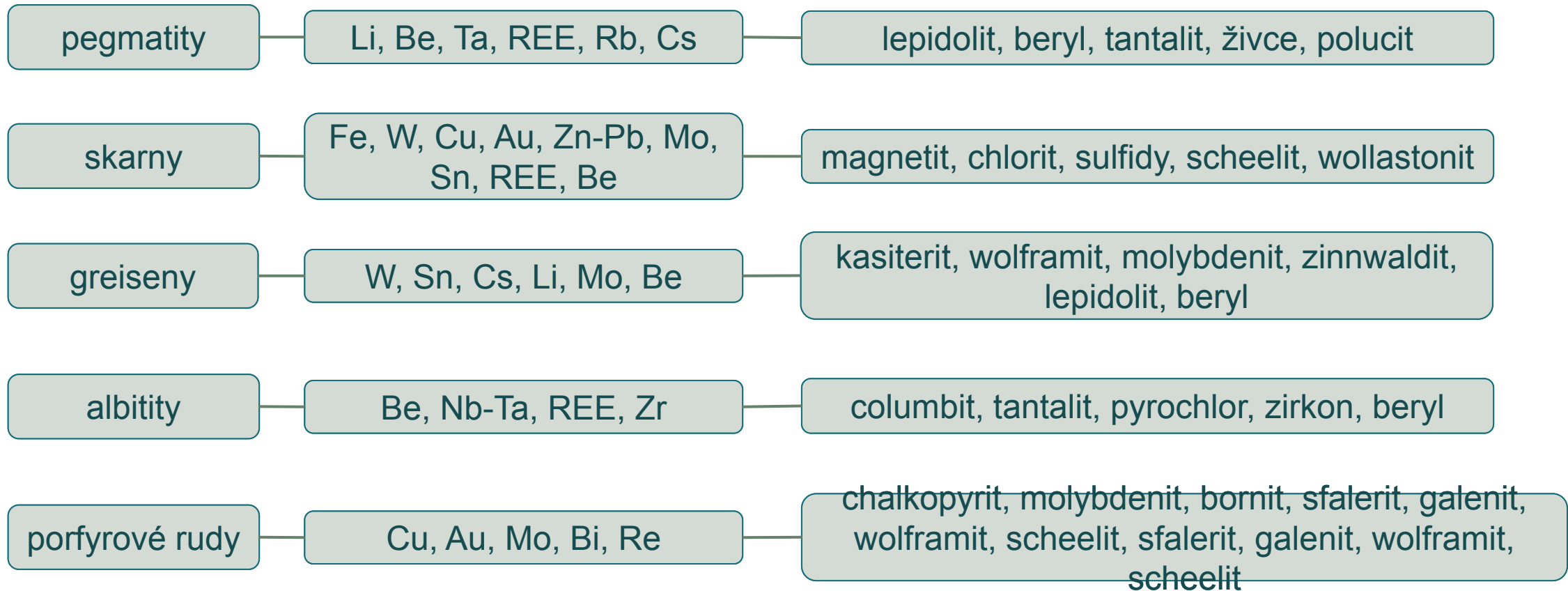
Série	Skupina	Typ	Formace	
Endogenní	magmatická	likvační	Cu-Ni + PGE	
		protomagmatická	Cr, PGE, C, Ti, REE	
		hysteromagmatická	Cr, Ti, magnetit-apatit	
	pegmatitová	jednoduché pegmatity	křemen-živec-slída	
		metasomatizované pegmatity	Li, Be, Nb-Ta, Sn, U-Th, Au, drahé kameny	
	karbonatitová		REE	
	hydrotermálních metasomatitů	skarnová	Fe, W, Cu, Pb-Zn, Co, Sn, Mo, U, ...	
		albititová	Nb-Ta, Zr, U, Be, ...	
		greisenová	Sn-W, Mo, Be, Li	
		porfyrových rud	Cu, Mo, U	
	hydrotermální	plutonická	Au, Sn, W, Mo, Cu, U, Ni-Co, Sb, ...	
		subvulkanická	Sn-W-Bi-Ag, Au-Ag, Cu-Pb-Zn, ...	
		teletermální	Pb-Zn, Hg-Sb, Cu, fluorit	
	Metamorfogenní	kontaktně metamorfogenní	kontaktně metamorfovaná	Fe, Mn, V, ...
			kontaktně metamorfní: metasomatická termometamorfní	viz skarny grafit, smírek, andalusit
regionálně metamorfogenní		regionálně metamorfovaná	Fe, Mn, kyzové formace, rýžoviska	
		regionálně metamorfní: restity pegmatity metasomatity metamorfně	grafit, sillimanit, azbest křemen-živec-slída viz skarny viz hydrotermální	

Endo-exogenní	subaerická	vulkanoexhalační	S, B
		krustální	travertin, sintry
		hydratogenní	pitná, léčivá, průmyslová voda geotermální energie
	submarinní	vulkanosedimentární	Fe (Lahn Dill), Mn, Cu+Pb-Zn+Au-Ag (kyzové formace)
hydrotermálně sedimentární		Cu-Co, Cu, Pb-Zn + Ag, kovanosné jíly	
Exo-endogenní	infiltrační	mineralizace hydrogenní: v pískovcích v karbonátech v kaustobiolitech	U, Cu red beds S, sádrovec, P U, Ge, P
Exogenní	zvětralinová	rýžoviska	Sn, Nb-Ta, W, diamant, pyrop
		reziduální	kaolin, bauxit, Fe, Ni-laterity, ...
		halmyrolytická	bentonit
		supergenního obohacení	druhotné oxidické a sulfidické rudy
	sedimentární	klastická	Au, Pt, diamant, Sn, Ti, Zr, Au-U, šterky, písky
		chemogenní a biochemogenní	evapority, karbonáty, silicity
organogenní		karbonáty, silicity, fosfority kaustobiolity	

METASOMATICKÁ LOŽISKA

METASOMATICKÁ LOŽISKA - PŘEHLED

METASOMATÓZA

METASOMATÓZA

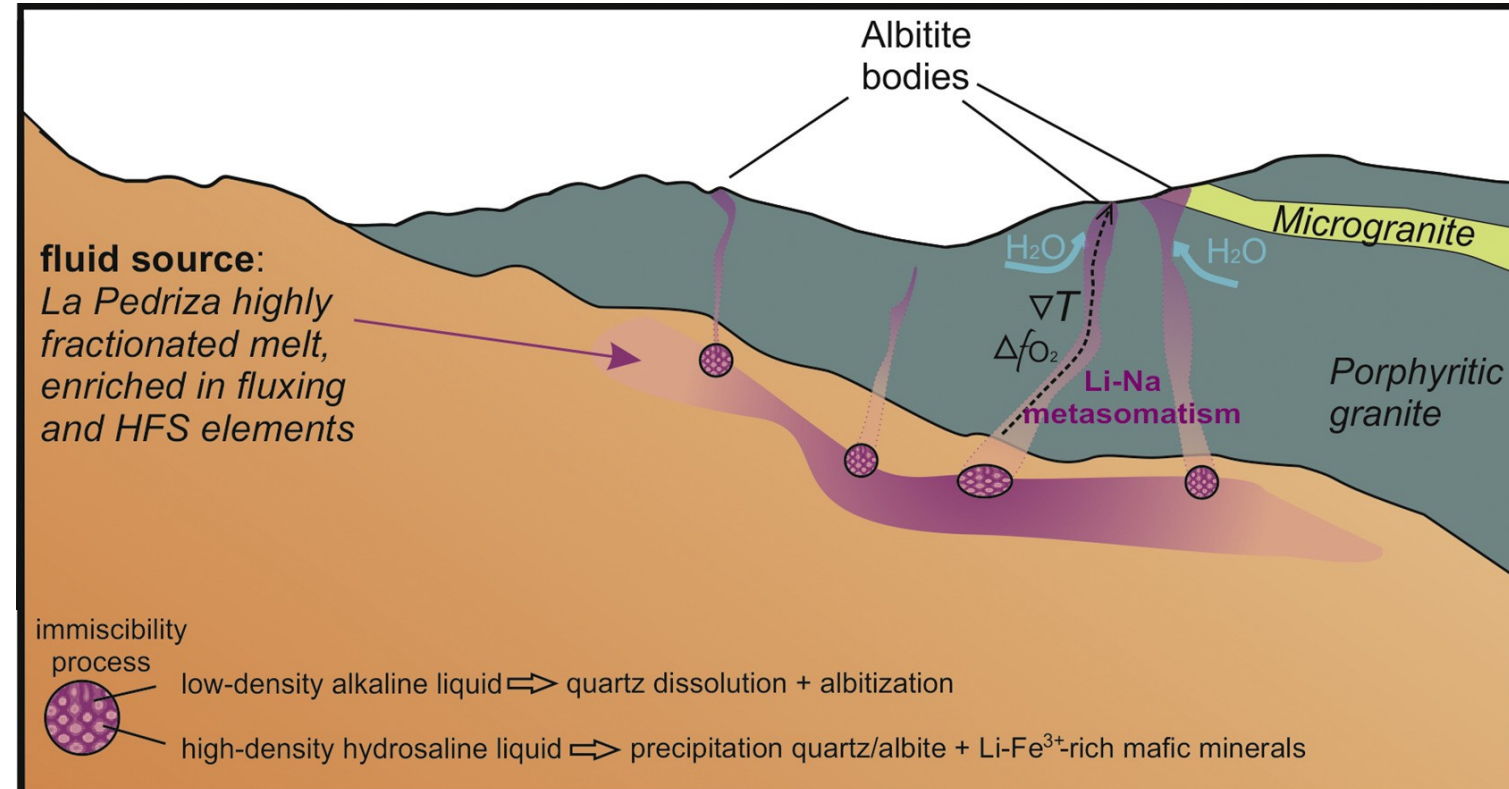
Proces vedoucí ke změně chemického a mineralogického složení v pevném stavu.

ZMĚNA CHEMICKÉHO SLOŽENÍ
zejména Na, Ca, Mg, Fe, Al, Si,

H
minoritně i jako OH, F či B
indikující změnu ve složení

kationtů
ZMĚNA MINERALOGICKÉHO SLOŽENÍ

nahrazení minerálu další generací téhož, s odlišným poměrem prvků, nebo úplně jiným minerálem

METASOMATÓZA

Působení výše teplotních hydrotermálních roztoků (velký rozsah) v závěrečných fázích konsolidace masivů.

TVARY LOŽISKOVÝCH TĚLES	žíly, čočky, pně, žilníky, hnízda
TEXTURY	vtroušeninová, masivní, žilná, žilníková
ZDROJE FLUID	magmatické hydrotermální roztoky
PŘENOS KOVŮ	kovy vázány na tzv. ligandy (Cl, F, HS, SO ₄ , HCO ₃)
ASIMILACE	roztok musí být podsyacen
VYSRÁŽENÍ	roztok musí být přesycen

METASOMATÓZA

MECHANISMUS PŘENOSU LÁTEK

FAKTORY	teplota, tlak, čas, chemické složení protolitu, chemické složení a koncentrace infiltrujících fluid, permeabilita horniny	
PROCESY	infiltrace	» hlavní mechanismus při metasomatóze » roztoky a fluida s rozpuštěnými látkami cirkulují těmi částmi hornin, kde je vyšší permeabilita a reagují s protolitem a zároveň tato fluida odnáší uvolněné prvky a látky
	difuze	» spíše výjimečně – rozptýlení rozpustných látek skrz stacionární fluida je řízeno rozdíly v chemických potenciálech
	dissolution-reprecipitation	» nahrazení jednoho minerálu další generací téhož s odlišným poměrem prvků, nebo úplně jiným minerálem » iniciováno fluidy » překrystalování minerálu

albitizace • serpentinizace • greisenizace • feldspatizace • silicifikace • kaolinizace • dolomitizace • fenitizace • propylitizace • argilitizace • atd.

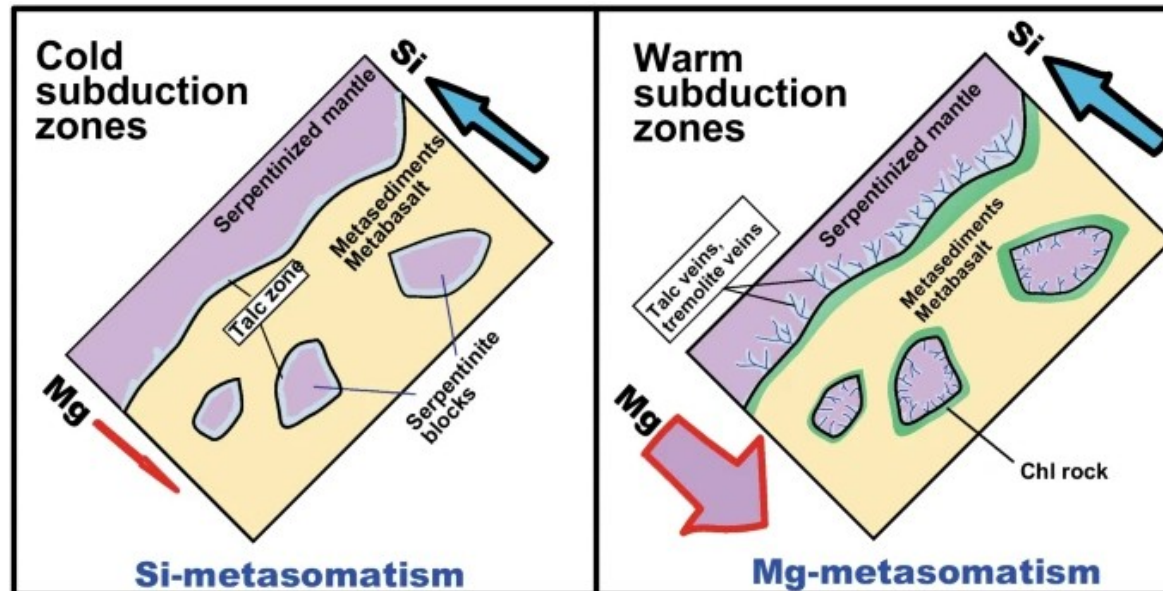
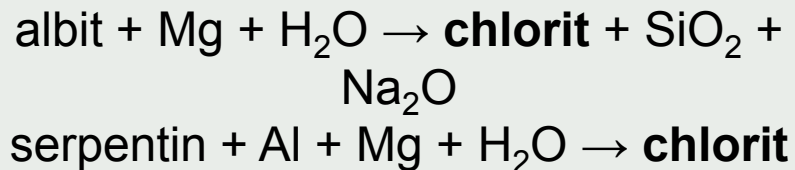
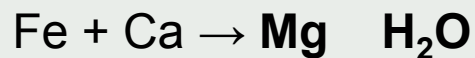
METASOMATÓZA

Mg-METASOMATÓZA

chloritizace

oxidace, ztráta Si,
přísun K

destrukce mafických
minerálů a plagioklasů

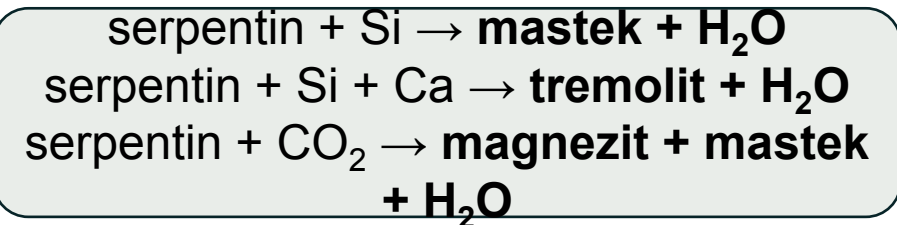
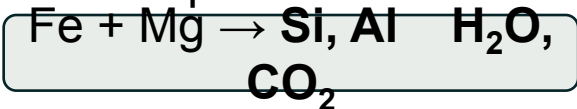
Okamoto & Oyanagi,
2023

Si-METASOMATÓZA

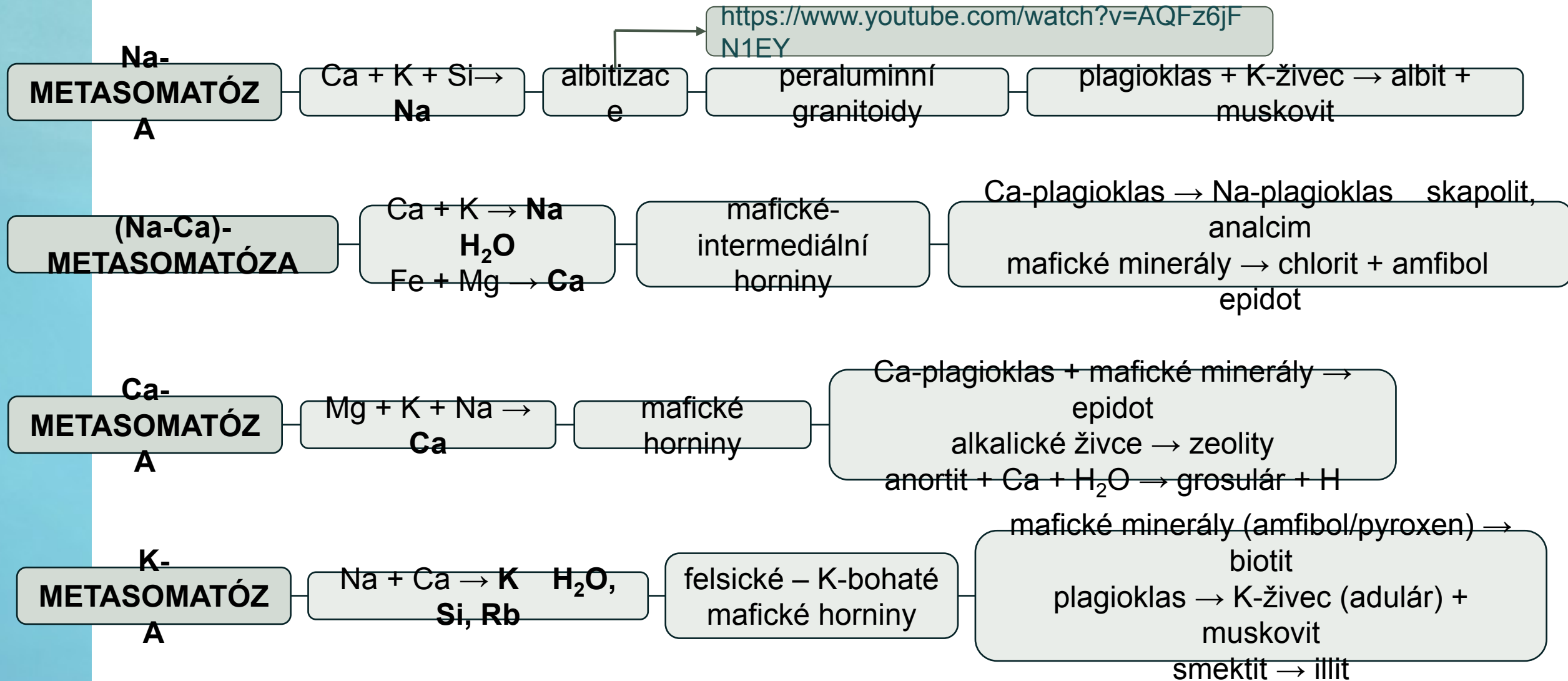
přítomnost Ca v

systému ovlivňuje
množství
novotvořeného

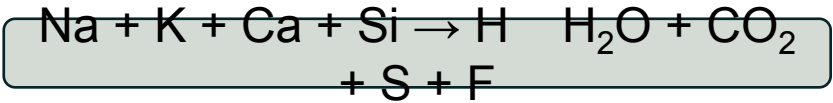
přítomnost CO_2 v
systému může
způsobit alteraci
serpentinu bez Si

ALKALICKÁ METASOMATÓZA

H-METASOMATÓZA

CHLORITIZACE

nedostatek K
přebytek Mg a Fe

SERICITIZACE

růst teploty
F

GREISENIZACE

ARGILITIZACE

POKROČILÁ ARGILITIZACE

felsické-
intermediální
horniny

+ F B, Cl, Li,
Si, P, Sn, W,
Mo

Na + Ca → H
H₂O, Si

úplné vyluhování Ca, Na, K a Mg
částečné zachování Fe a Al

K-živce + plagioklas → sericit jílové
minerály
mafické minerály → chlorit, epidot, sulfidy

felsické-
peraluminické
horniny

felsické-
intermediální
horniny

živce → F-slídy, topaz, fluorit
mafické minerály → Li-Fe-slídy, chlorit, sulfidy,
oxidy

plagioklas → fylosilikáty, jílové
minerály
zachování K-živce
mafické minerály → chlorit, pyrit

mafické minerály → sulfidy (pyrit)
živce + slídy → pyrofylit + jílové minerály, andalusit +
alumosilikáty

METASOMATÓZA – TĚKAVÉ PRVKY

Nedochází nutně k výměnným reakcím → přísun těkavých složek je elektroneutrální, tzn. reakce k vyrovnání nábojů nejsou potřeba.

PROPYLITIZACE

může dojít k částečné destrukci mafických minerálů a živců → v konečném důsledku však nedochází k výrazné výměně prvků

felsické-
mafické
horniny

mafické minerály + živce →
chlorit, muskovit, albit,
epidot

ZEOLITIZACE/ SERPENTINIZACE

přísun H_2O CO_2

felsické-
mafické
horniny

felsické minerály → zeolity
karbonáty
mafické minerály → serpentín

METASOMATÓZA - FENITIZACE

<https://www.youtube.com/watch?v=Se1DVbw5iZO>

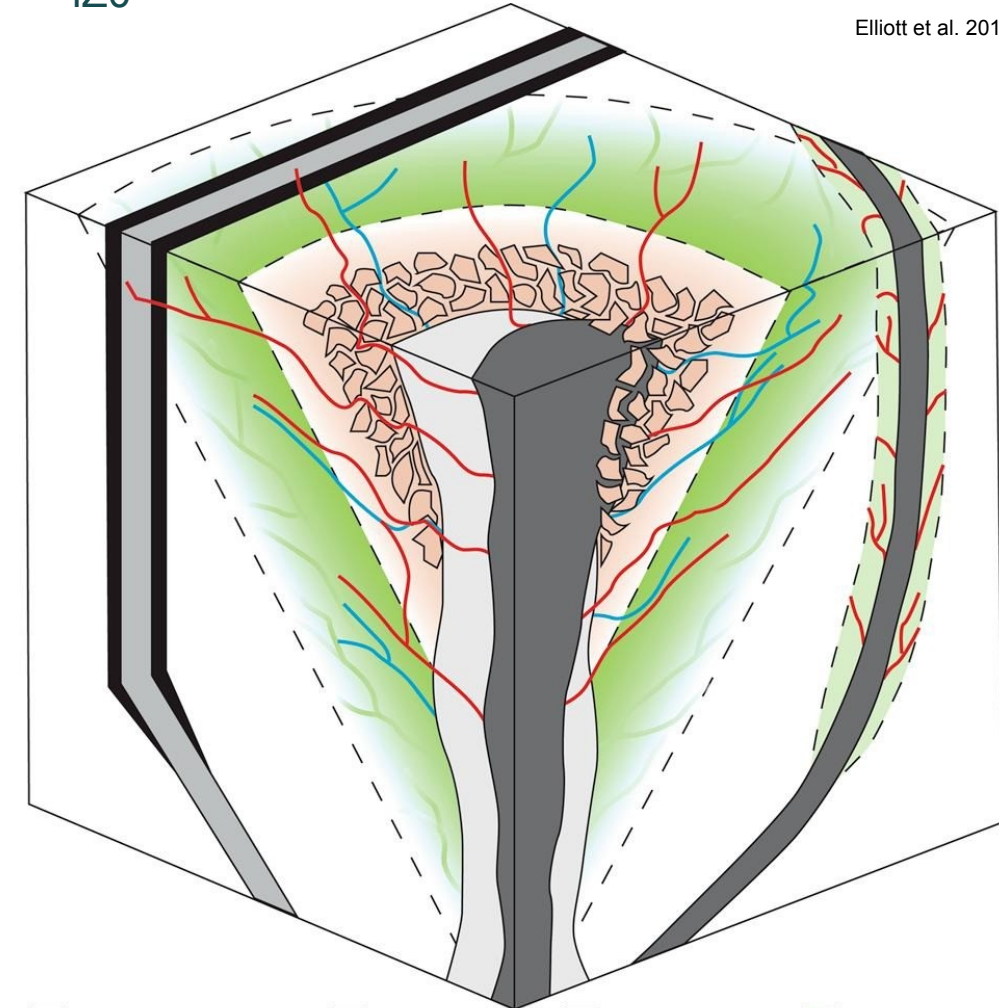
FENITIZACE

charakterizována přínosem Na, K a CO₂, F a vyluhováním SiO₂ a redistribucí Ca, Fe, Mg a Al₂O₃

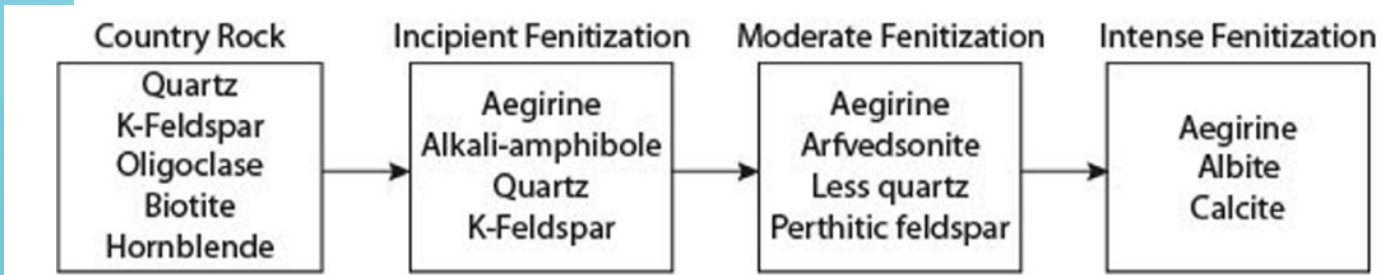
obvykle kompletní odstranění křemene, možný výskyt karbonátů stopové prvky Zr, Nb, Ta, La, Ce

živce + muskovit → alkalické živce a foidy (nefelín), karbonáty
mafické minerály → Na-pyroxeny/amfiboly/flogopit

karbonatit y, syenity

Elliott et al. 2018

Carbonatite generation 1
  Carbonatite gen. 2
  Carbonatite gen. 3
  Sodic fenitization

Potassic fenitization
  Micaceous fenite
  Potassic fenite breccia
  Gradational boundary

Sodic fenite veins (early)
  Nb-bearing veins (intermediate)
  REE-bearing veins (late)

PEGMATITY

PEGMATITY Li, Be, Nb, Ta, REE, Rb, Cs, U, Sn, W

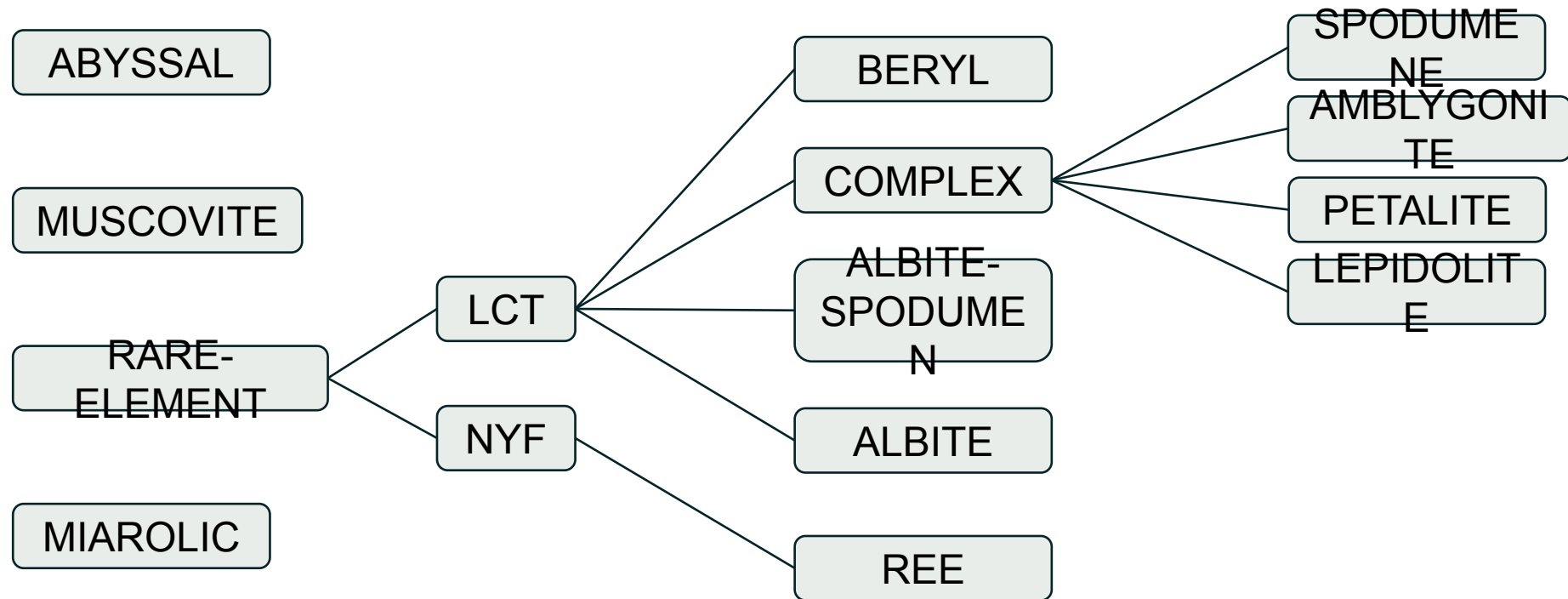
- hrubozrnná hornina granitického složení s kostrovitou, grafickou nebo jinou texturou
- žíly, čočky, hnízda
- magmatická diferenciacie x anatexe
- texturní diferenciacie → zonálnost
- geochemická frakcionace

HLAVNÍ MINERÁLY
křemen, živec, slída
turmalín, beryl, granát, Nb-Ta oxidy, kasiterit, apatit, fluorit, spodumen

PEGMATITOVÉ ZÓNY	
Jednoduché pegmatity	Komplexní pegmatity
grafická	grafická
granitická	granitická
bloková	bloková
křemenné jádro	albitová-metasomatická
	křemenné/lepidolitové jádro

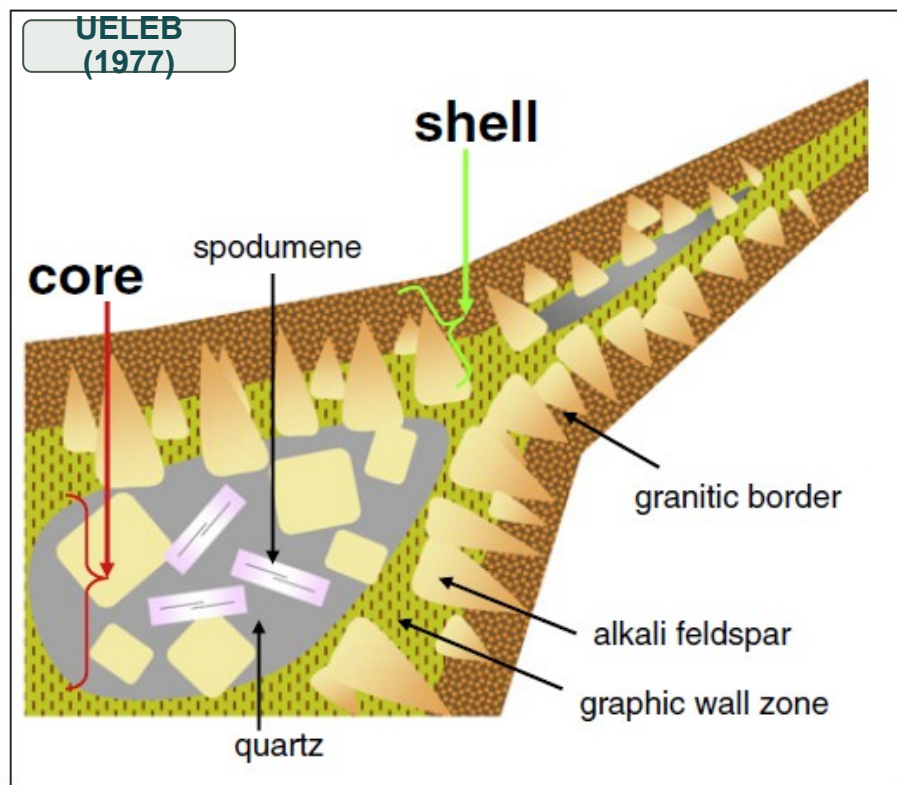
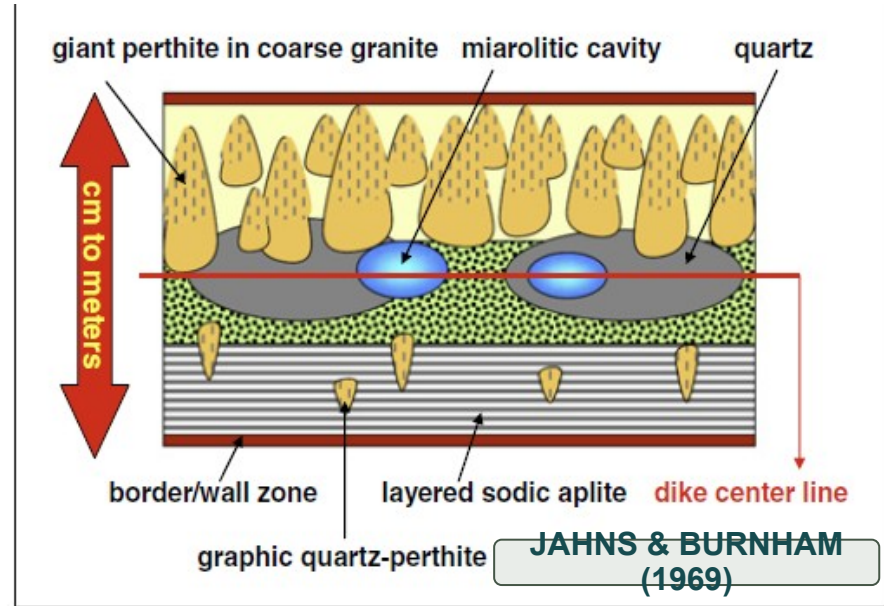
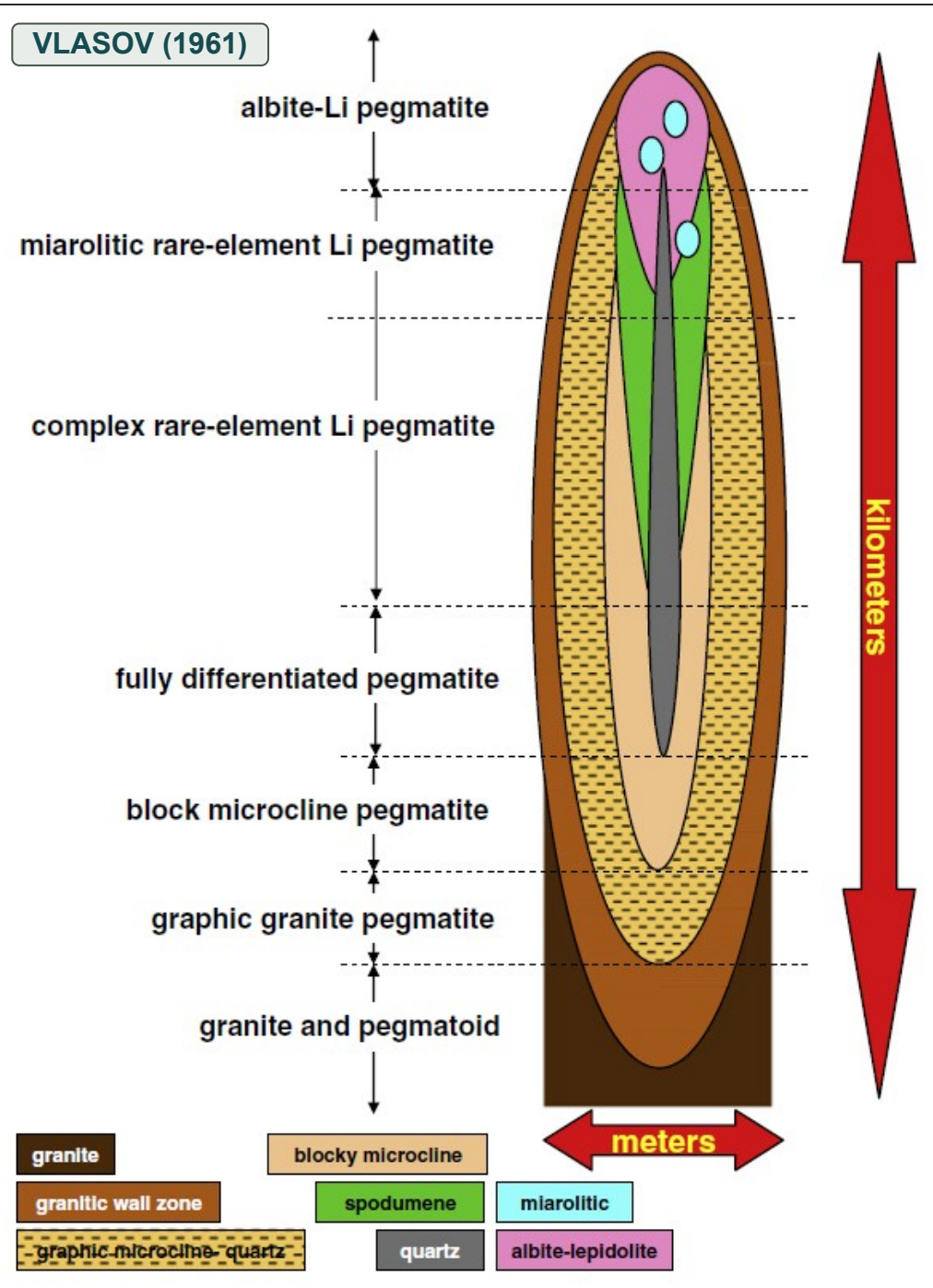
frakcionace ↓

PEGMATITY – ZJEDNODUŠENÁ KLASIFIKACE (ČERNÝ, 1991)

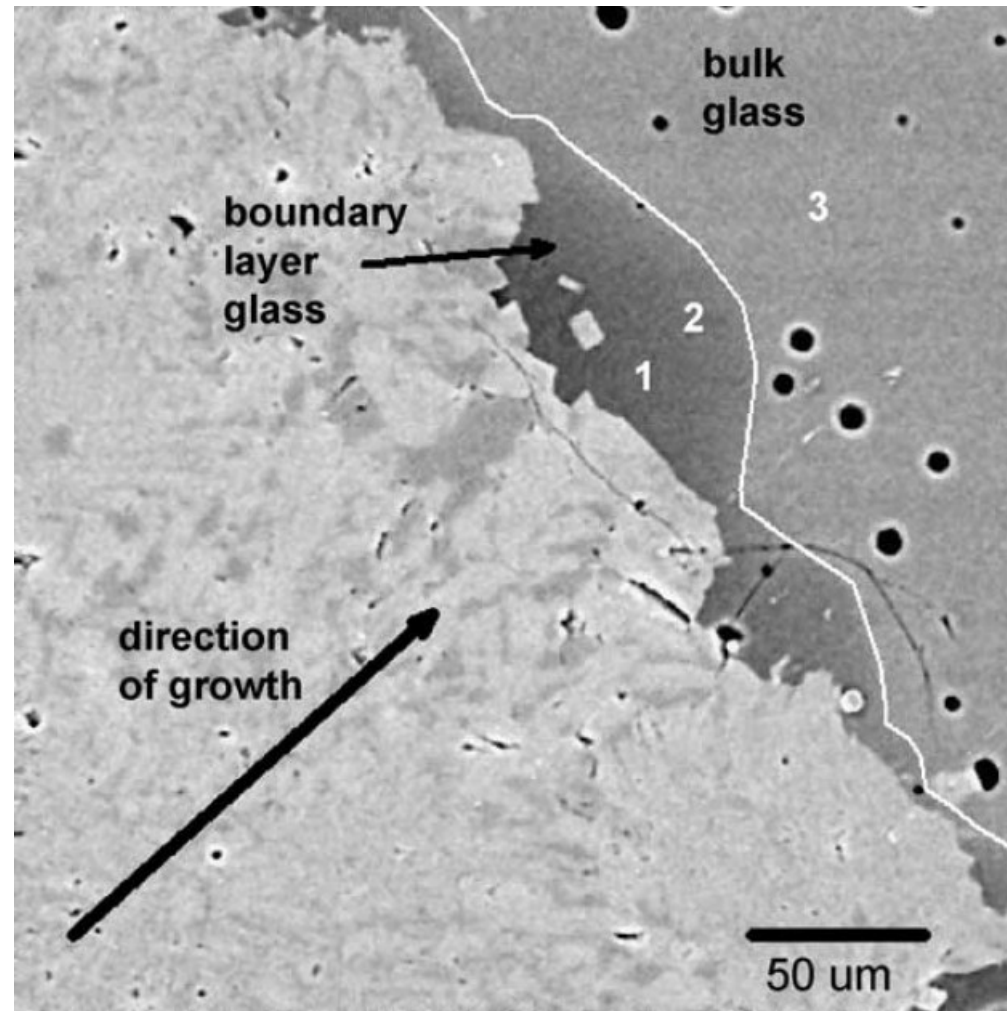

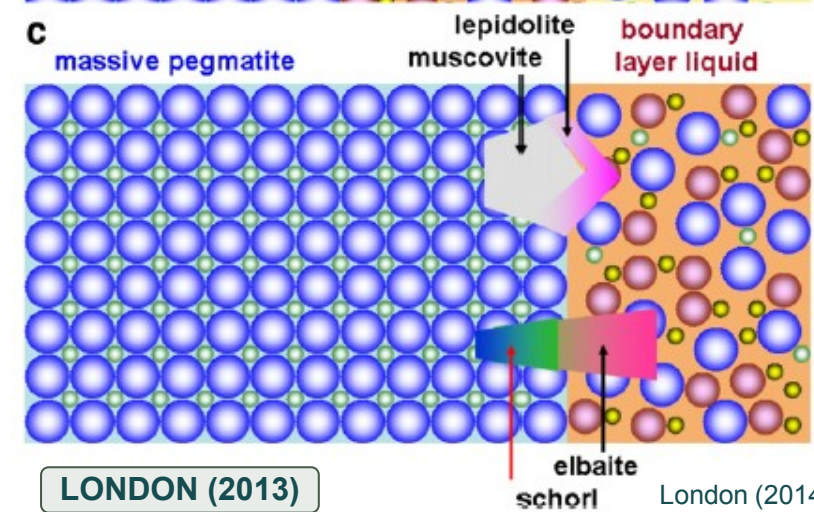
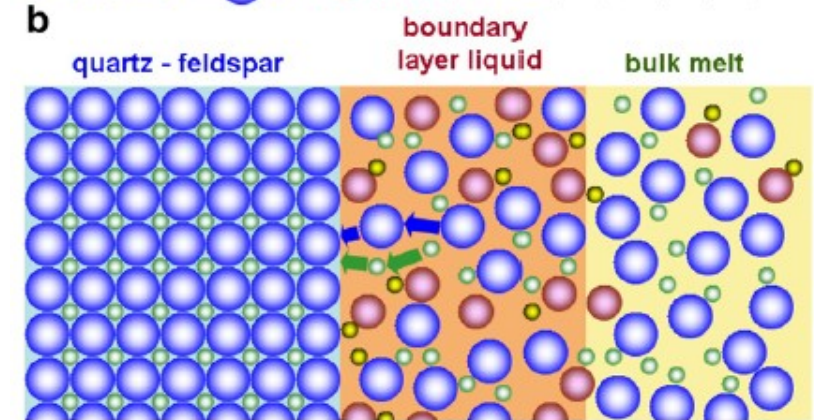
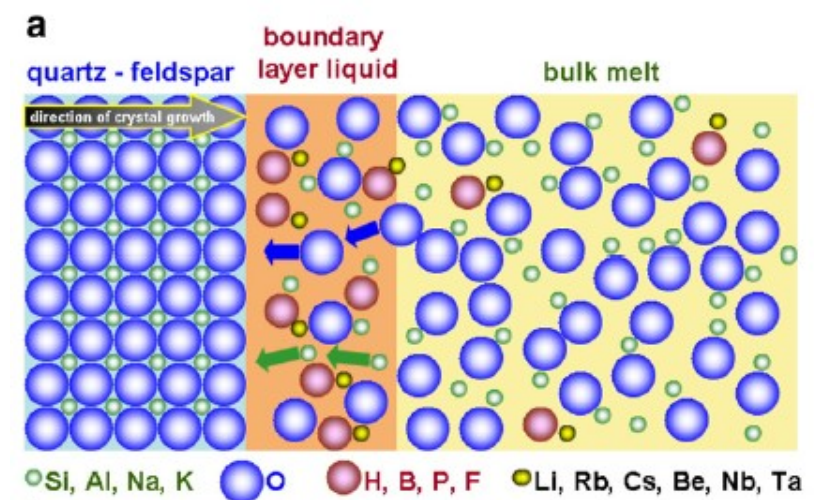
PEGMATITITY – TEORIE VZNIKU

PEGMATITY – TEORIE VZNIKU

London (2005)

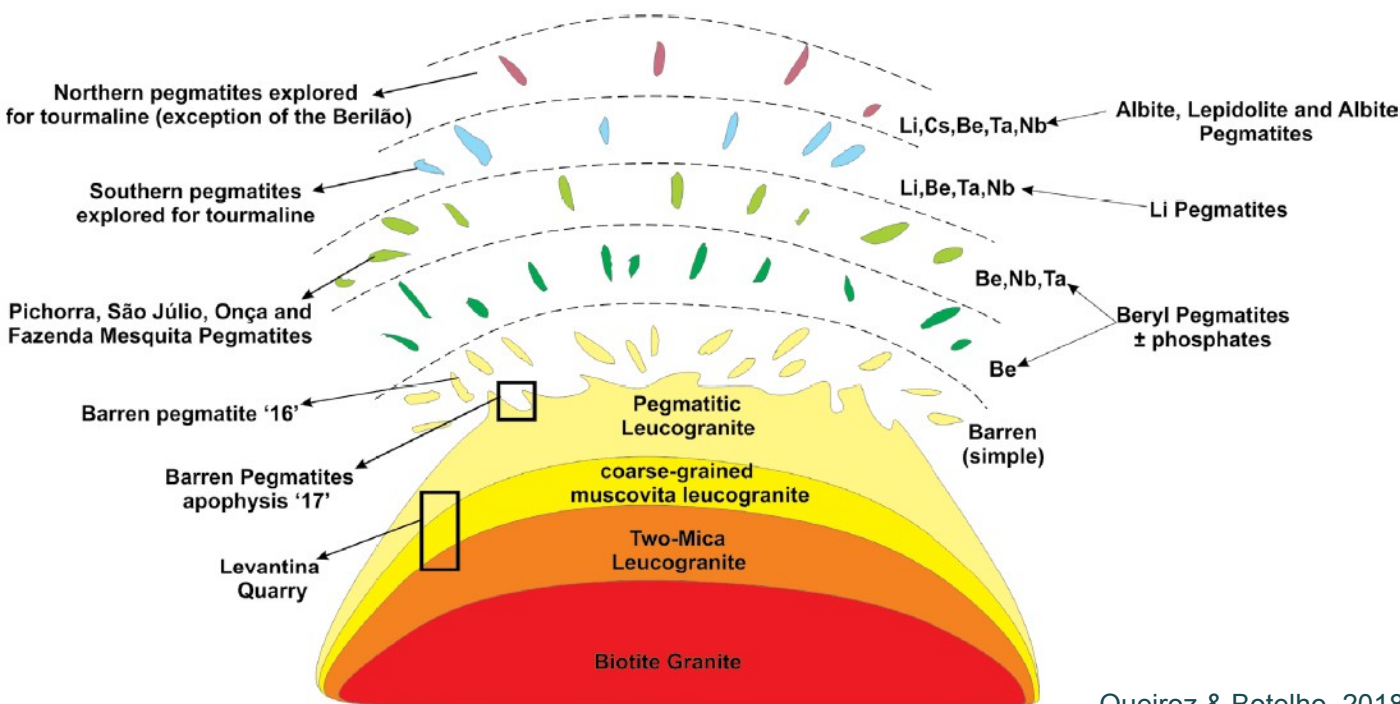

LONDON (2013)

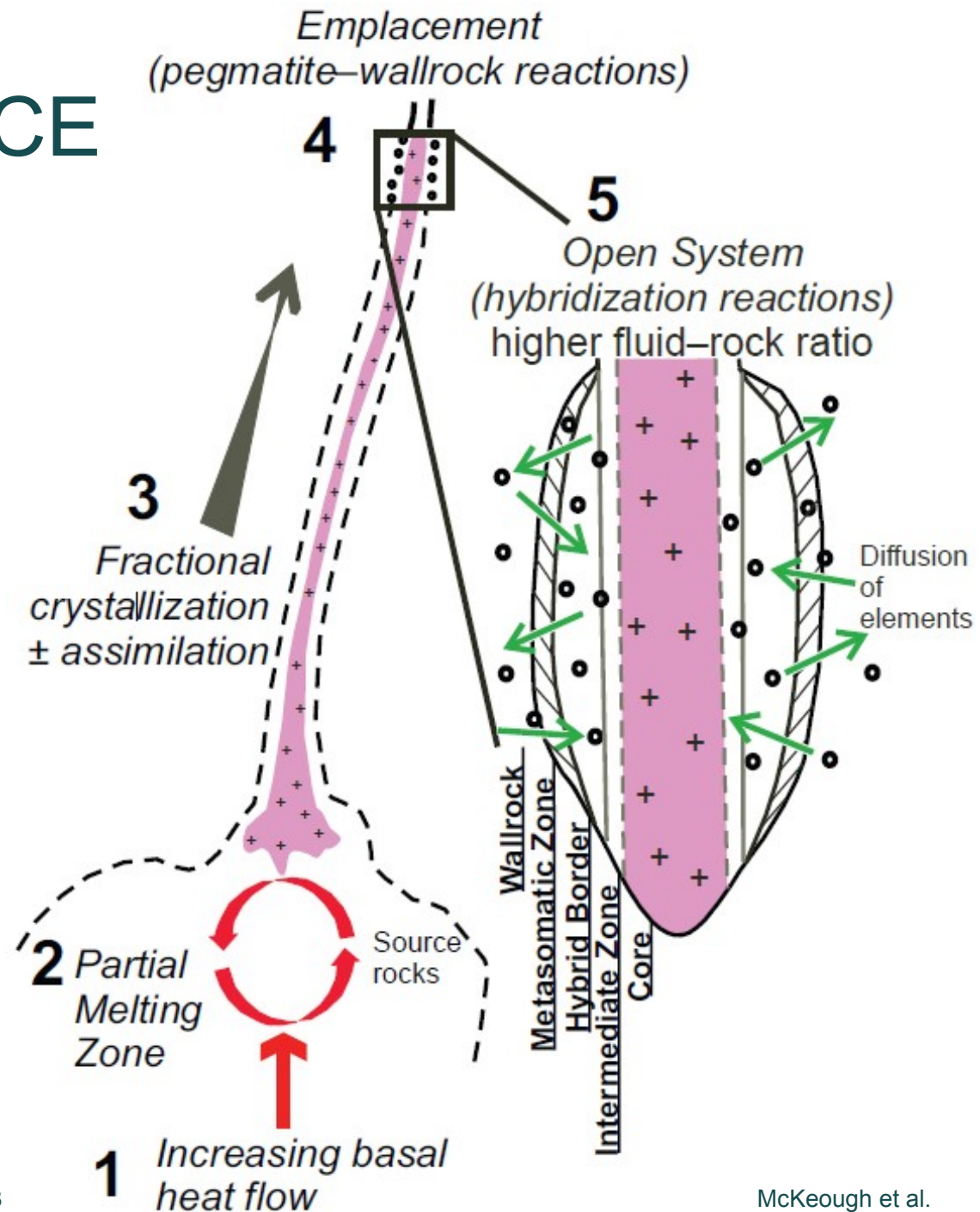
London (2014)

PEGMATITY - FRAKCIONACE

Geochemická frakcionace probíhá nejen v rámci pegmatitového tělesa, ale také ve smyslu „vzdálenost granit-pegmatit“.

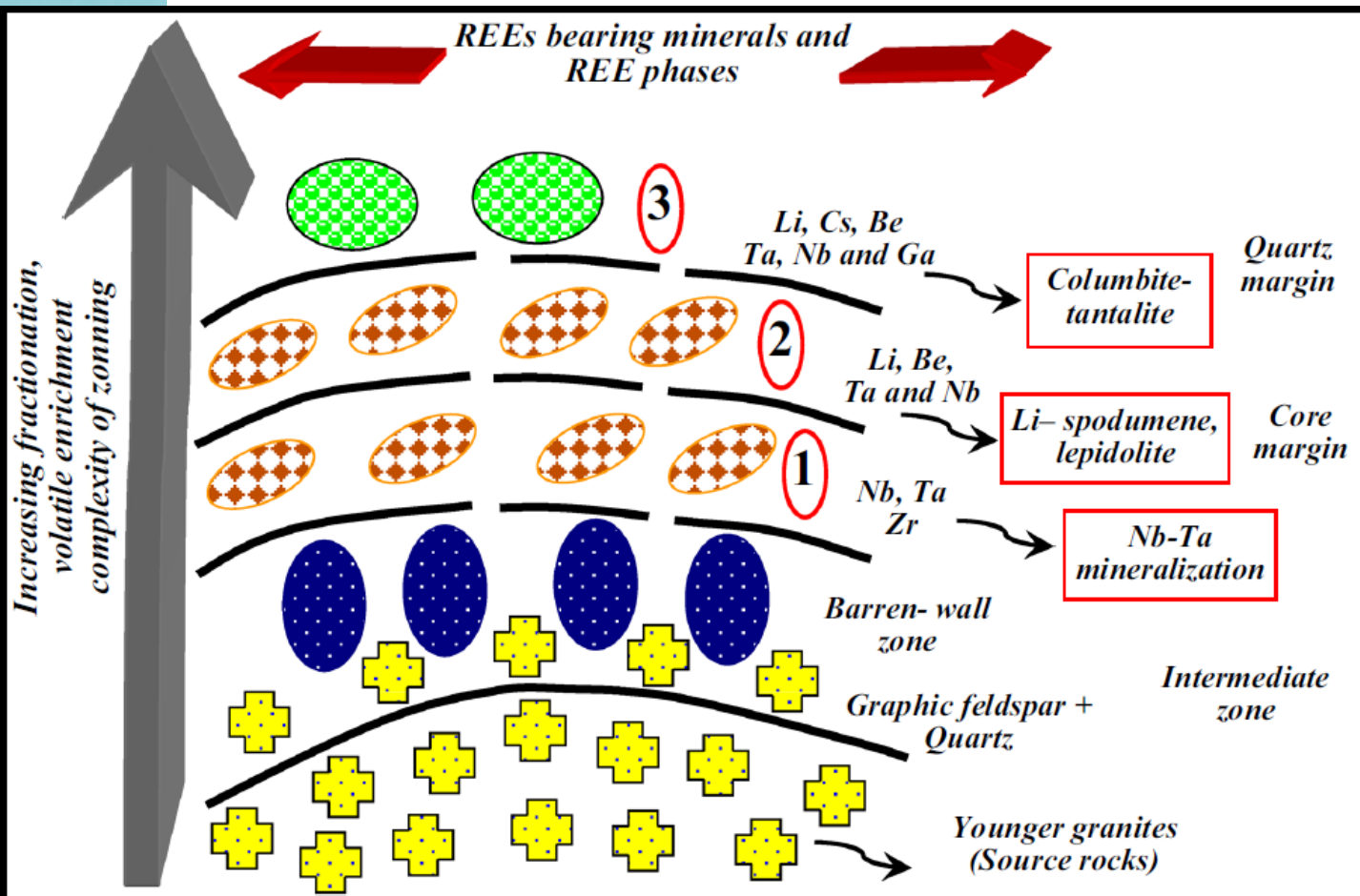

Queiroz & Botelho, 2018

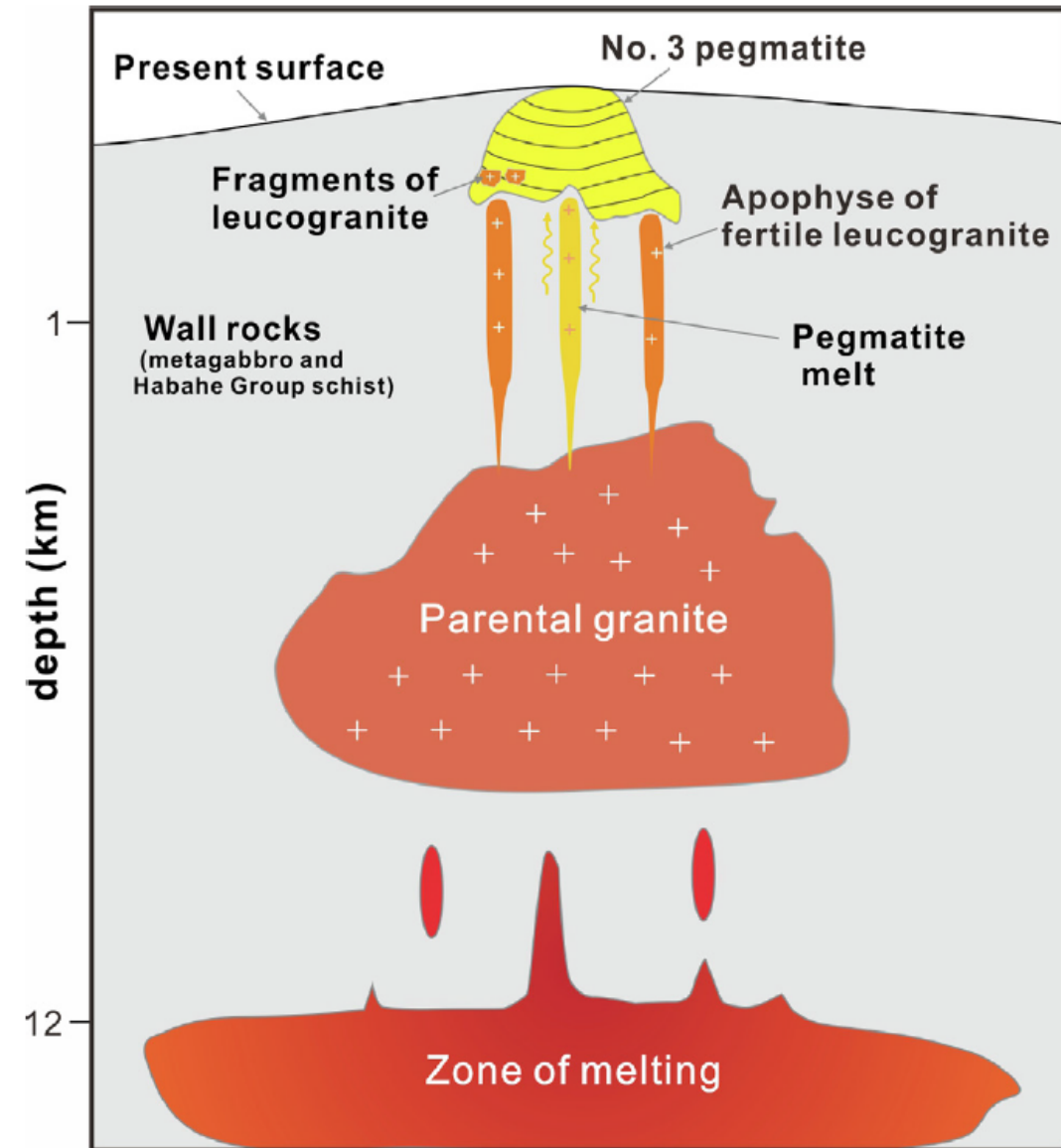

McKeough et al. 2012

PEGMATITY - FRAKCIONACE

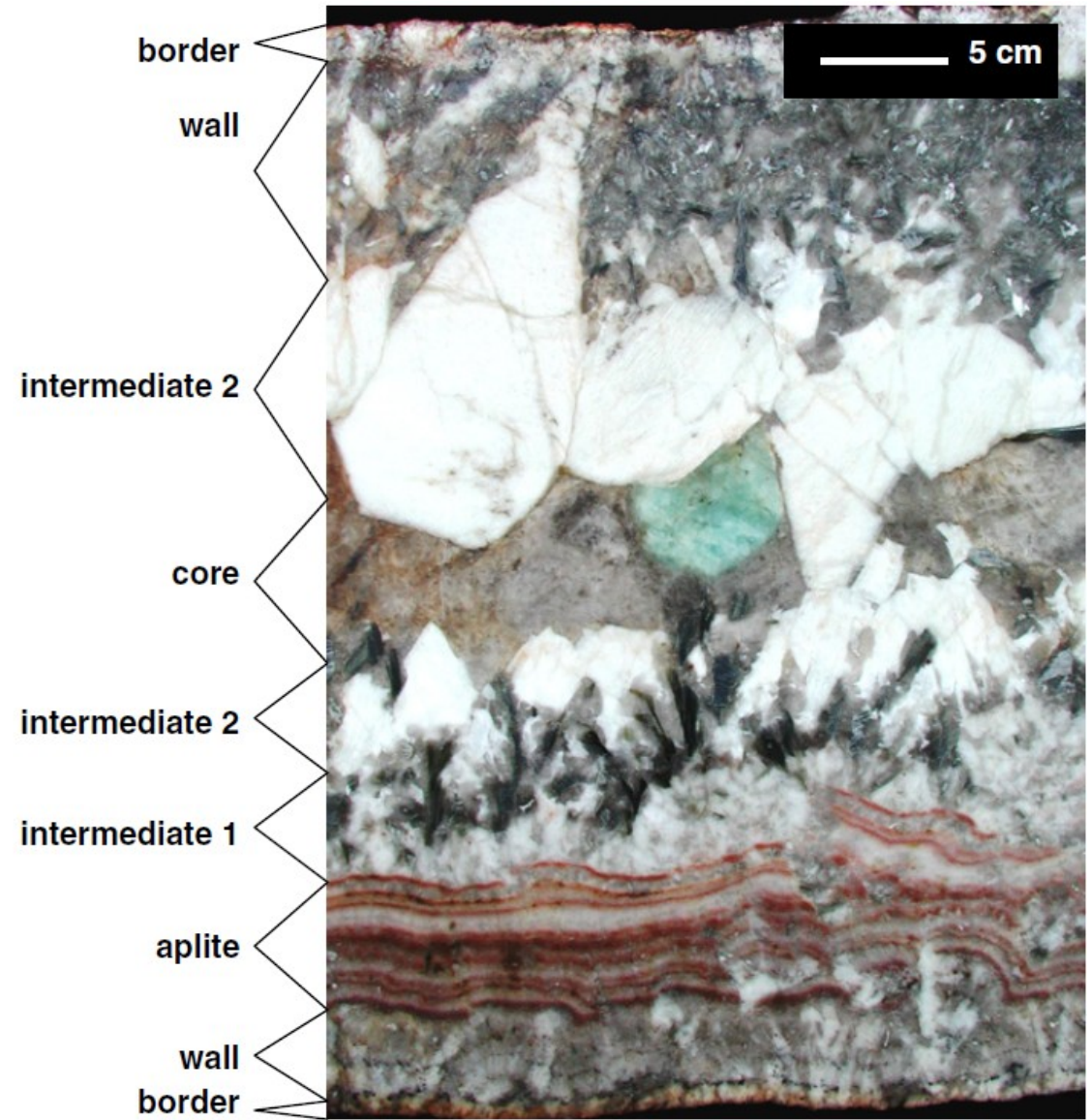

Saleh et al. 2021

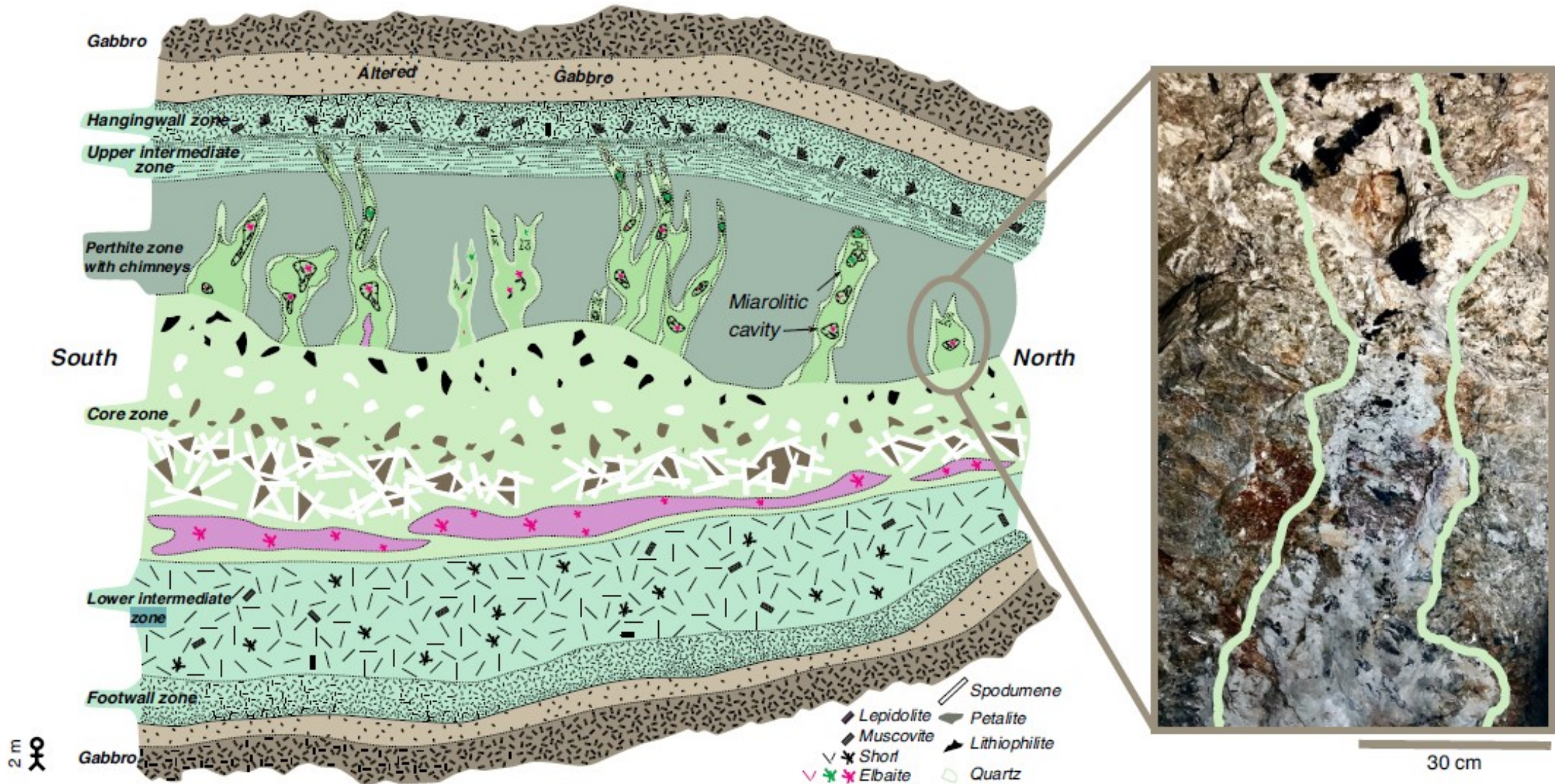

Shen et al., 2022

PEGMATITY - FRAKCIONACE

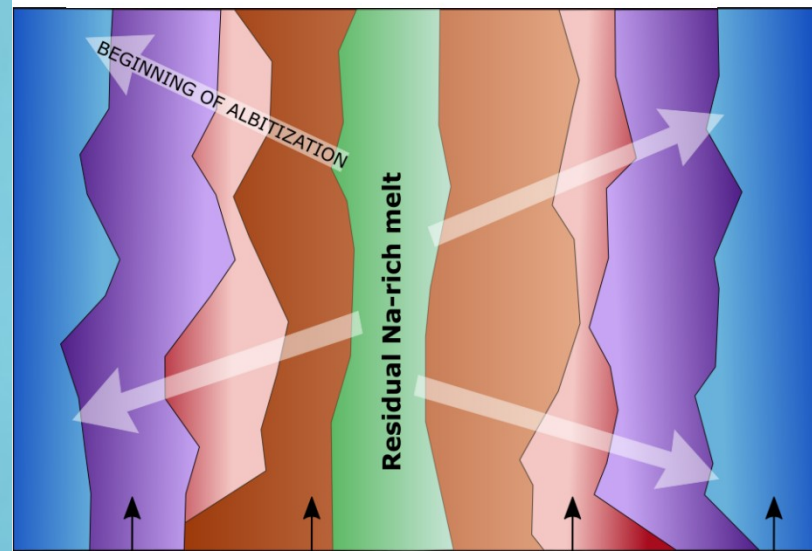

PEGMATITY - FRAKCIONACE

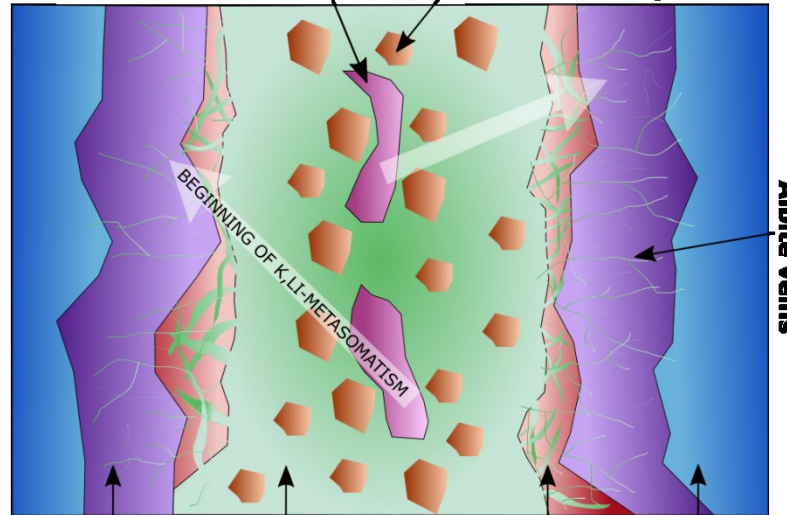
PEGMATITY - VÝVOJ

Initial state
Primary & residual melt
~ 500 - 700°C

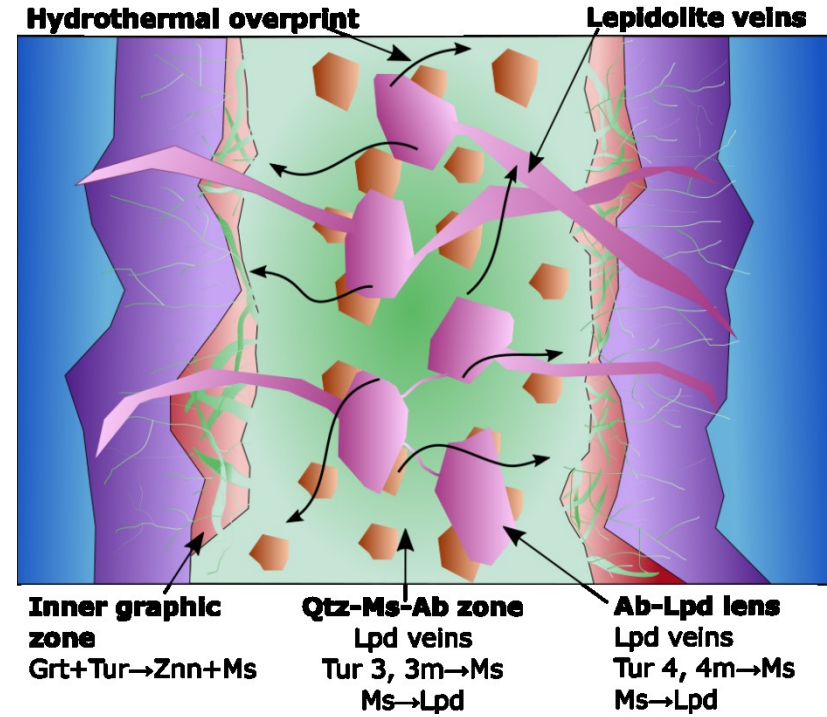
Graphic zone	Blocky zone	Inner graphic zone	Border zone
Kfs > Pl	Kfs, Qtz	Pl > Kfs	Kfs > Pl
Tur 1	Tur 3	Tur 2	Tur 1
Bt, Qtz		Ms, Qtz, Grt	Bt, Ms

Albitization
~ 400 - 500°C
Residual K,Li-melt & fluids   Relics of the blocky zone

Graphic zone	Qtz-Ms-Ab zone	Inner graphic zone	Border zone
Ab veins	blocky Kfs→Ab+Ms	Ab veins	Ab veins
Kfs→Ab	Tur 3→Tur 3m	Kfs→Ab	Tur 1→Tur 1m
Tur 1→Tur 1m	Mtb	Tur 2→Tur 2m	Kfs→Ab
Bt→Znn+Ms		Bt→Znn+Ms	

K,Li-metasomatism and hydrothermal stage
< 300°C

Inner graphic zone	Qtz-Ms-Ab zone	Ab-Lpd lens
Grt+Tur→Znn+Ms	Lpd veins	Lpd veins
	Tur 3, 3m→Ms	Tur 4, 4m→Ms
	Ms→Lpd	Ms→Lpd

PEGMATITY - LOŽISKA

SVĚTOVÁ LOŽISKA	
Tanco (petalitový), Red Cross Lake (lepidolitový), Berry Havey (elbaitový), Greenbushes (spodumenový)	
Brazílie, Madagaskar, Cejlon, JAR, Zimbabwe, Austrálie	

LOŽISKA ČR	
lepidolitový subtyp	Rožná, Dobrá Voda, Drahonín, Chvalovice, Lhenice, Dolní Bory
beryl-columbitový subtyp	Věžná
elbaitový subtyp	Bližná, Řečice, Dolní Rožínka
petalitový subtyp	Nová Ves

TANCO

- petalitový pegmatit intrudoval do amfibolitu, uloženého v pásmu zelenokamenů Bird River v Kanadě
- rozměry pegmatitového tělesa: ca. 1.99 1.06 0.10 km
- rozdělen na 9 jednotek s odlišnou mineralogií a strukturou
- významná Nb-Ta mineralizace v aplitické albitové jednotce (30), Cs mineralizace v pollucitové jednotce (80) a Rb-Li mineralizace v lepidolitové jednotce (90)
- **Ta (wodginite a tantalit), Cs (pollucit), Rb (lepidolit) a spodumen**

TANCO – VZNIK JEDNOTLIVÝCH ZÓN

BORDER ZONE

10

vznikla jako první
hojný plagioklas

WALL ZONE 20

velké krystaly mikroklinu
graficky srostlé s krystaly
křemene,
obrovské kostrovité krystaly
křemene s albitem
vyplňující mezery mezi
krystaly

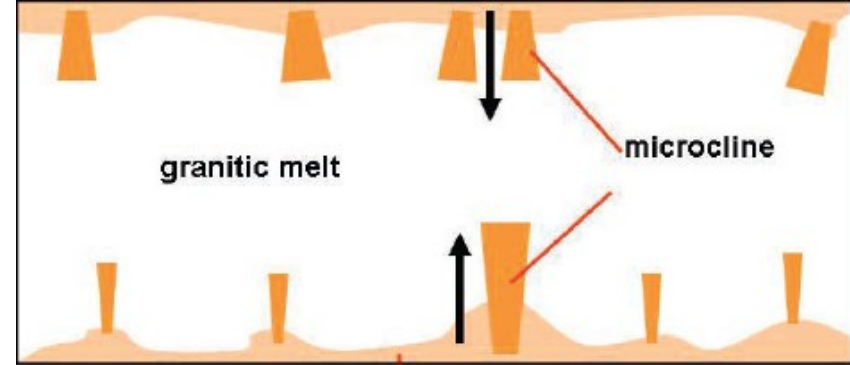
APLITE ZONE 30

prevažne albit spolu s
mikroklinem a křemenem z
WZ
vyčnívající krystaly z WZ se
vnořily do vrstvy albitu

Nb-Ta mineralizace

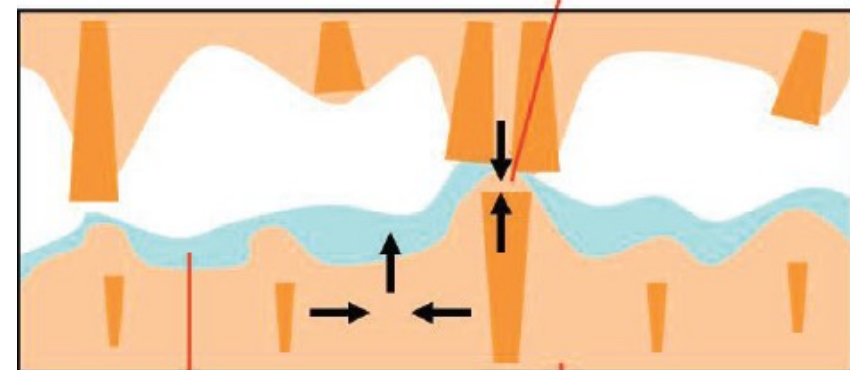
LOWER INTERM. ZONE 40

granitické složení

border (10) and wall zone (20)

pillar

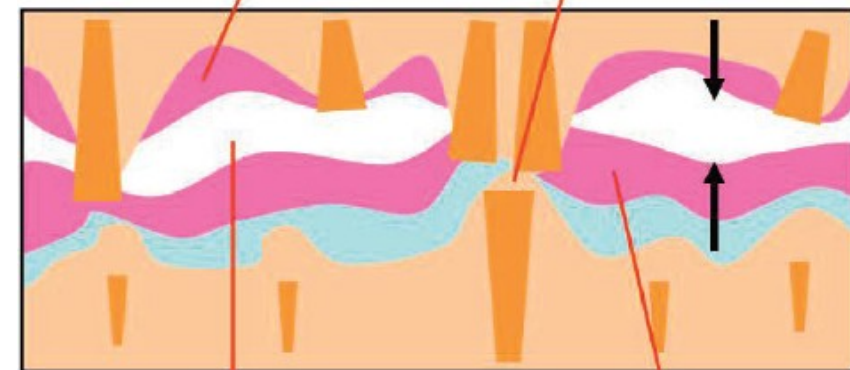

aplite zone (30)

border (10) and wall zone (20)

intermediate zone (40)

pillar

core cell

wall

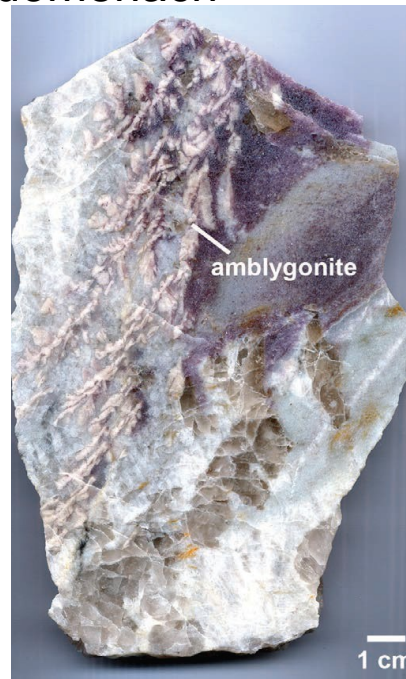
TANCO – VZNIK JEDNOTLIVÝCH ZÓN

UPPER INTERM. ZONE 50

Li-nabohacená zóna

CENTRAL INTERM. ZONE 60

Ta-nabohacená zóna
pravděpodobně krystalovala spolu se zónou 50 v oddělených doménách

QUARTZ CORE 70

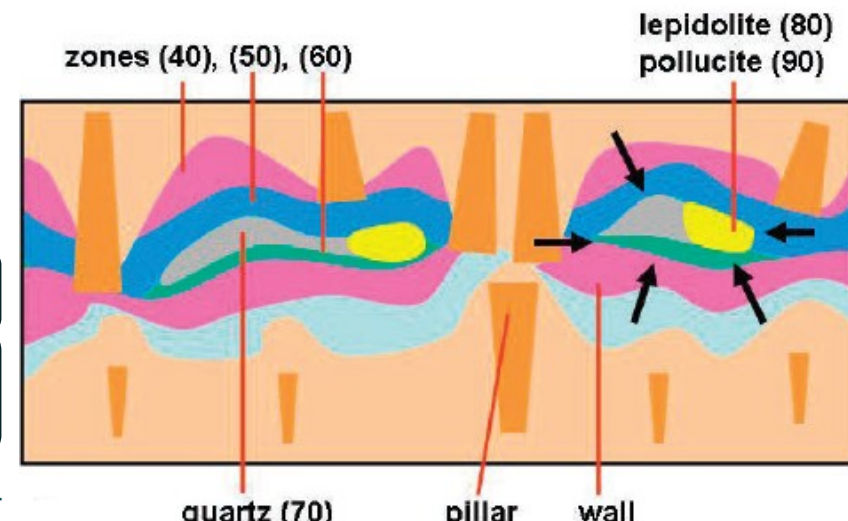
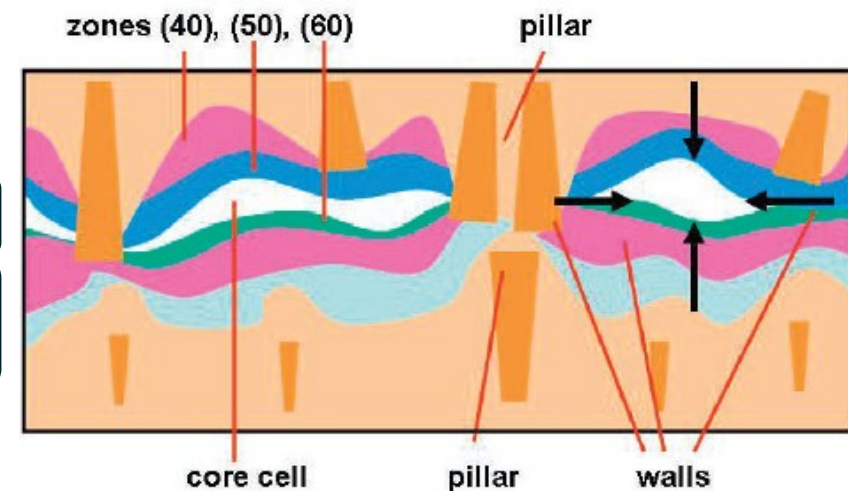
masivní křemen

POLLUCITE ZONE 80

Cs-nabohacená zóna
vznikla mezi Qz jádrem a intermediate zónami

LEPIDOLITE ZONE 90

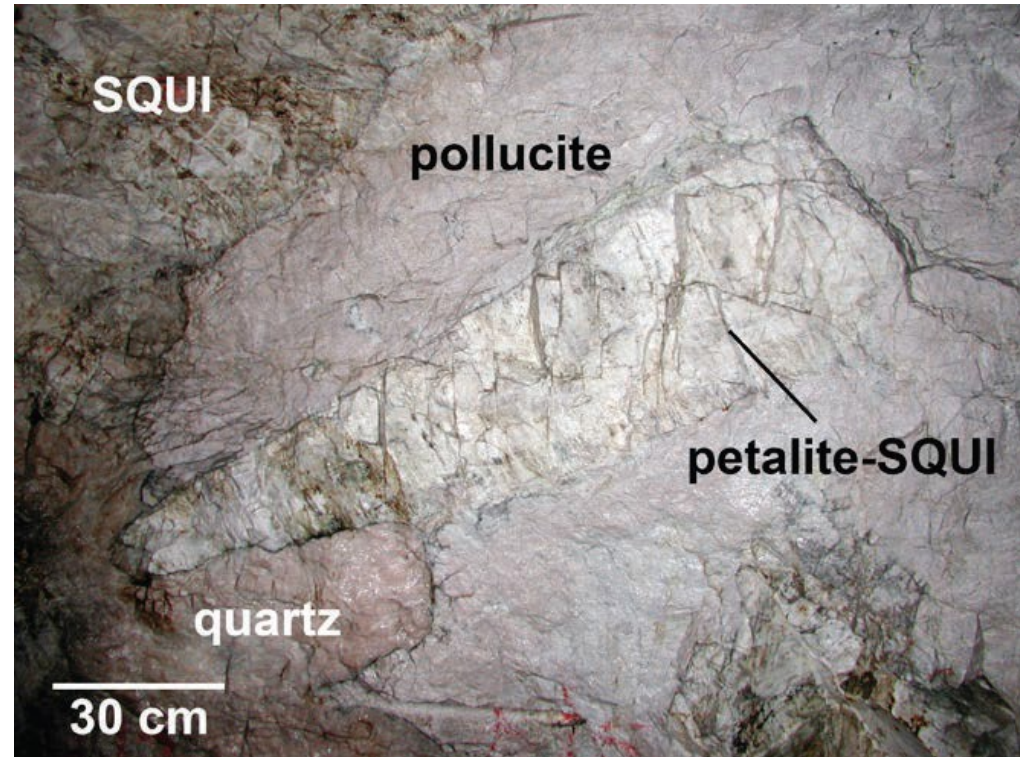
Li-nabohacená zóna
vznikla mezi Qz jádrem a intermediate zónami

TANCO

Linnen & Lichtervelde,
2012

London, 2024

SKARNY

SKARNY

Vznik na kontaktu silikátových a karbonátových hornin.

Typická je poměrně jednoduchá mineralogie a polyfázový vznik.

450-600 °C

ROZDĚLENÍ	<ul style="list-style-type: none"> » endoskarn – protolitem je magmatická (silikátová) hornina » exoskarn – protolitem je sedimentární (karbonátová) hornina
POLYFÁZOVÝ VZNIK	<ul style="list-style-type: none"> » progradní fáze – bezvodé minerály – vysokoteplotní (500-700 °C) + hypersalinní roztoky » retrogradní fáze – vodnaté minerály – nízkoteplotní (250 °C) + nízká salinita
MINERALOGIE	<ul style="list-style-type: none"> » převážně Ca-Mg-Fe-Mn bezvodé silikáty s minimem živců » granát-klinopyroxen (diopsid) amfibol-epidot » magnetit, vesuvian, spinel, biotit, chlorit, sulfidy, scheelit, wollastonit
ZRUDNĚNÍ	» Fe, Au, Cu, Zn-Pb, W, Mo, Sn
TVAR TĚLESA	» žíly, čočky
TEXTURY	» hrubozrnná vtroušeninová

Příklad hydrotermální přeměny sedimentární horniny na skarn:

SKARNY

LOŽISKA		
Big Gossan	Cu-Au	IND
Iron Spring	Fe	USA
King Island	W-Sn	AU-TAS
Bingham	Cu-Au	USA
Malešov	Fe	CZE
Vlastějovice	Fe	CZE
Měděnec	Fe	CZE

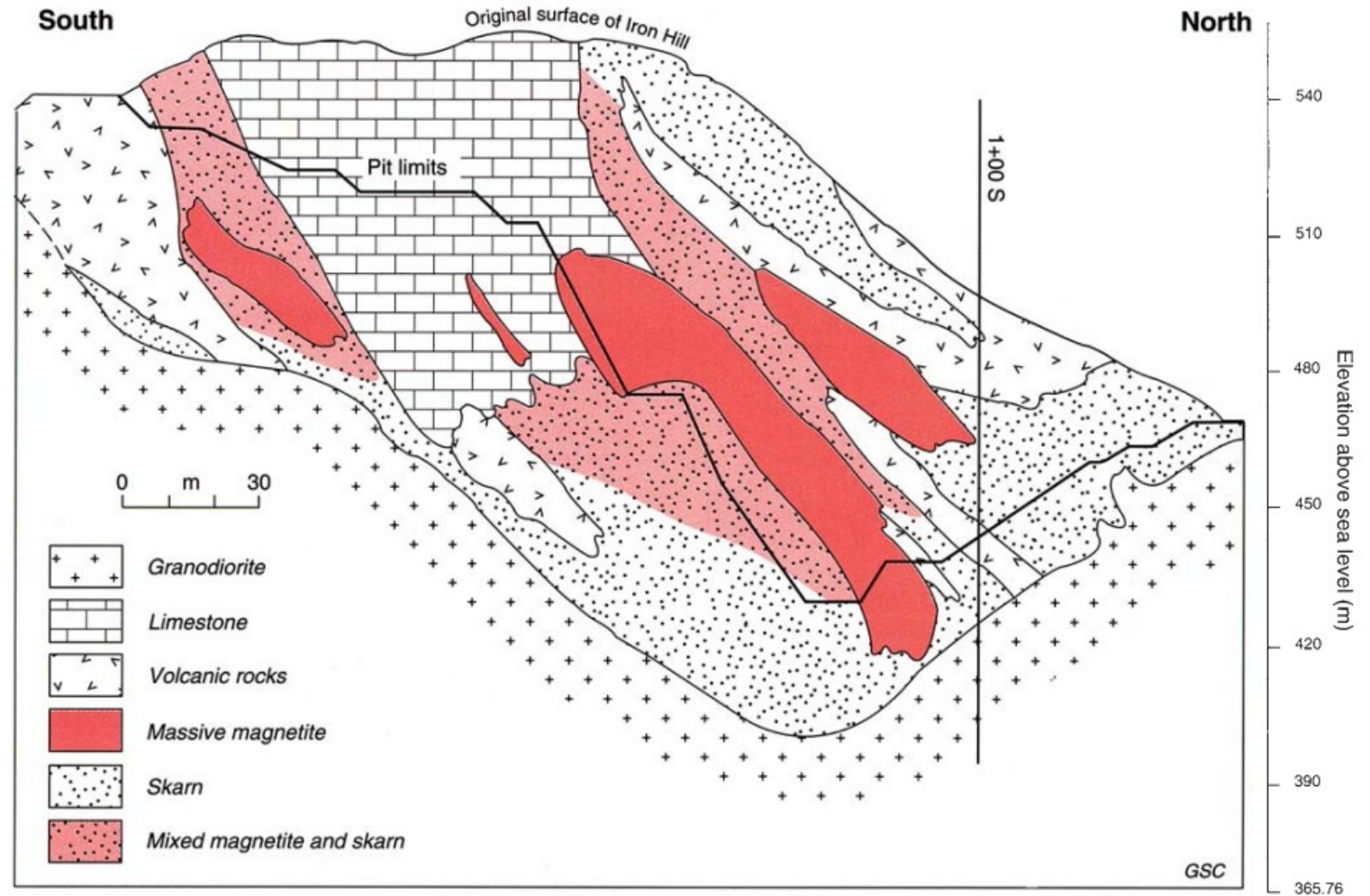
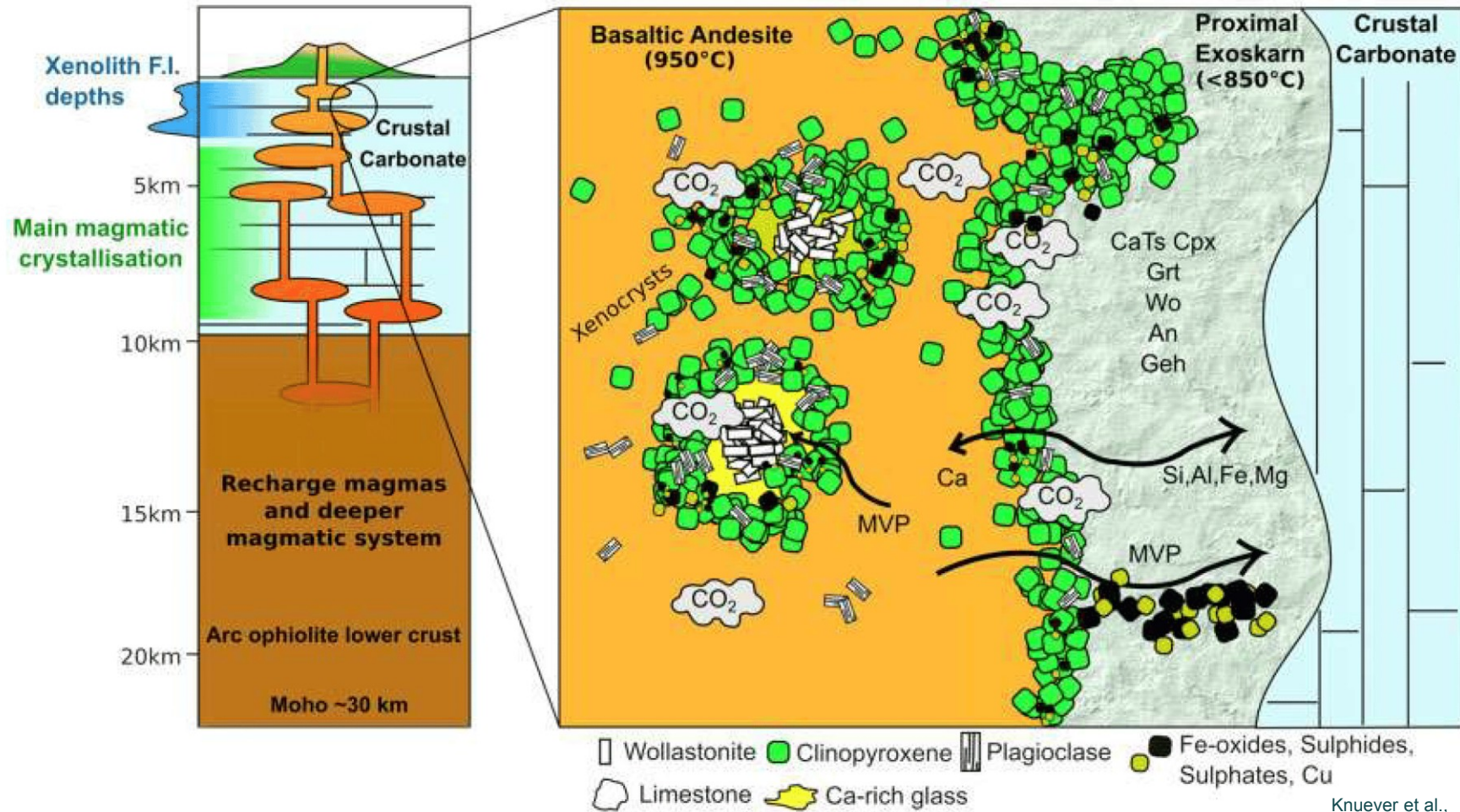

Figure 20.4-1. Geology in section of the Iron Hill iron deposit, Vancouver Island (after Sangster, 1969).

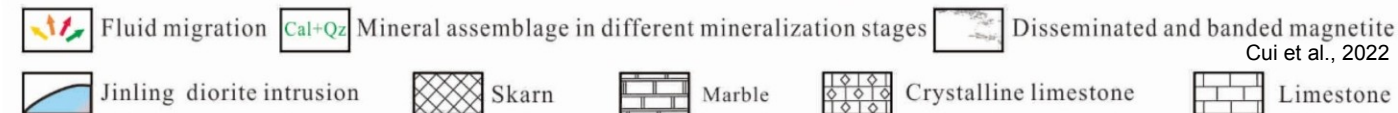
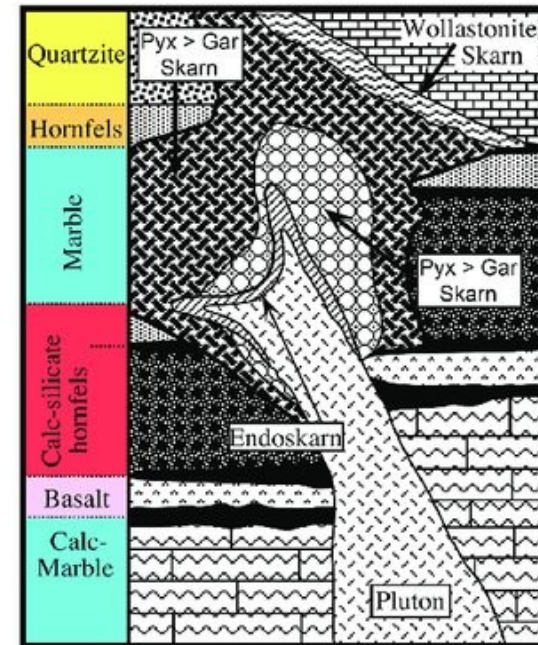
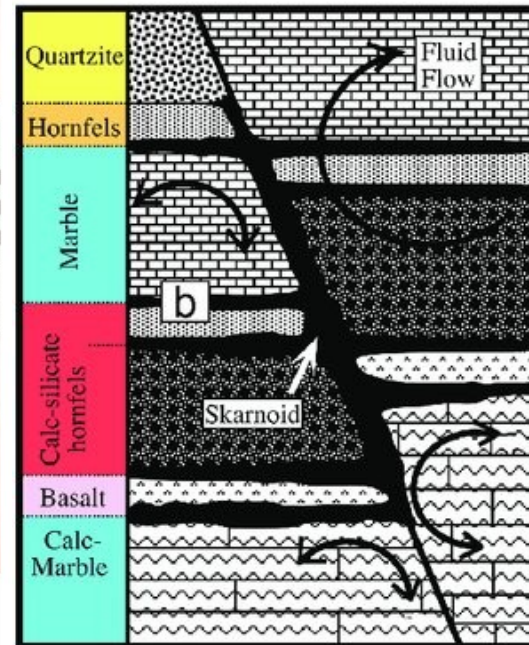
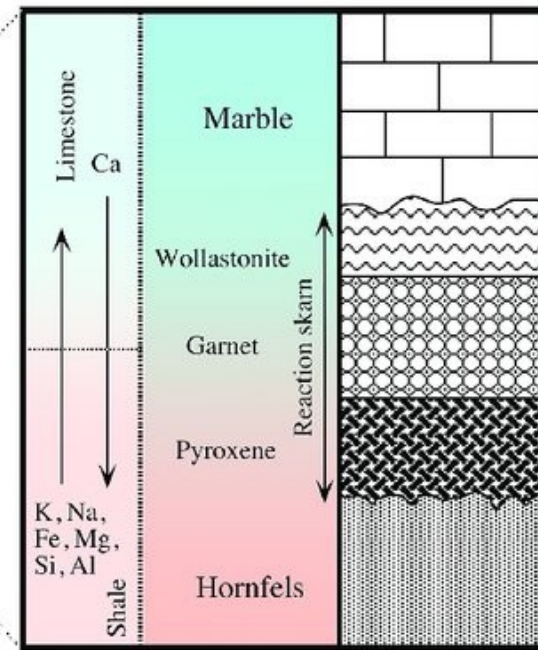
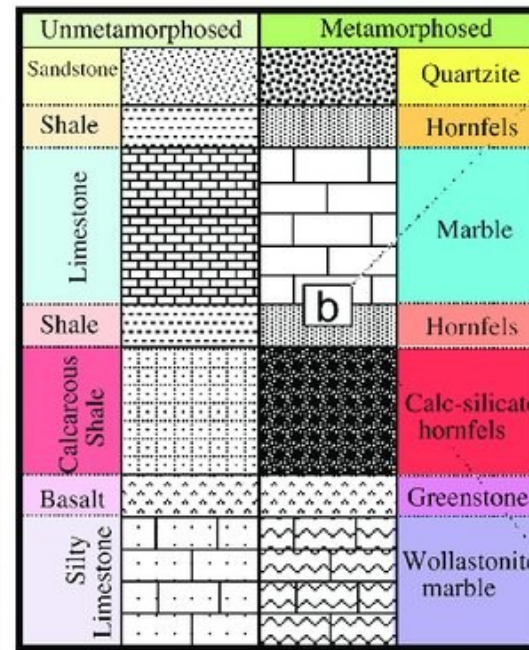
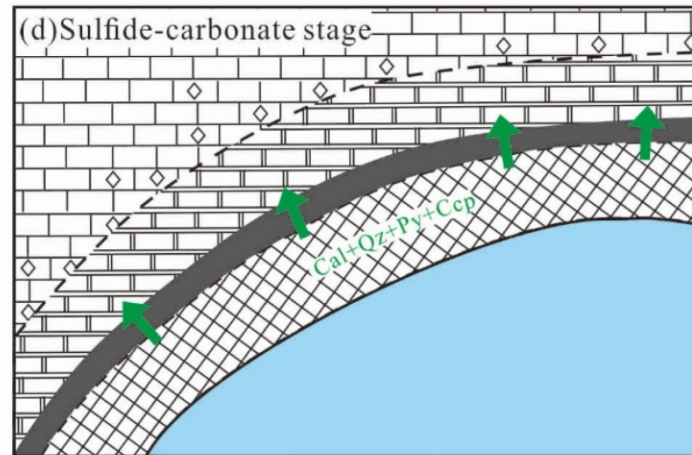
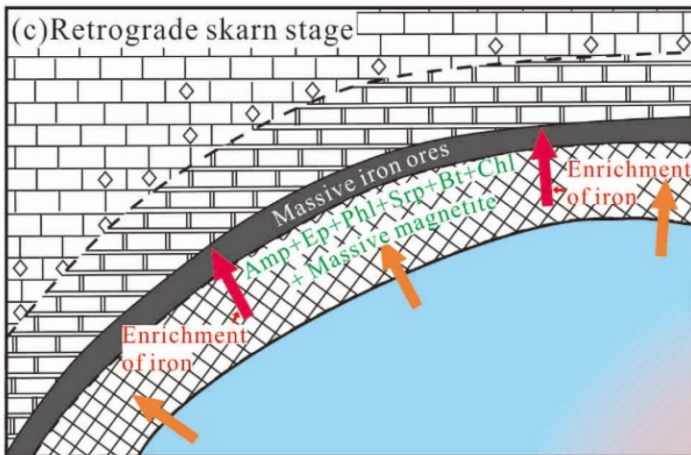
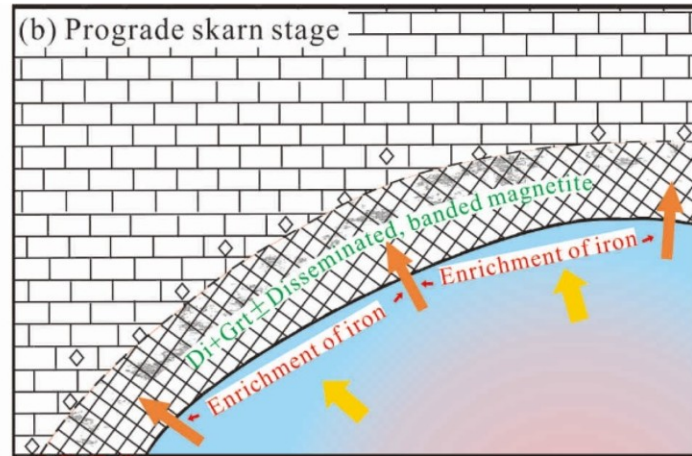
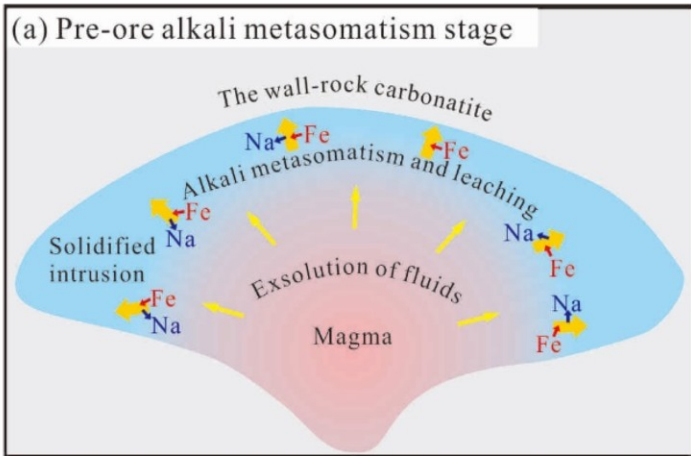
Gross, 1996

SKARNY

SKARNY

c

d

SKARNY

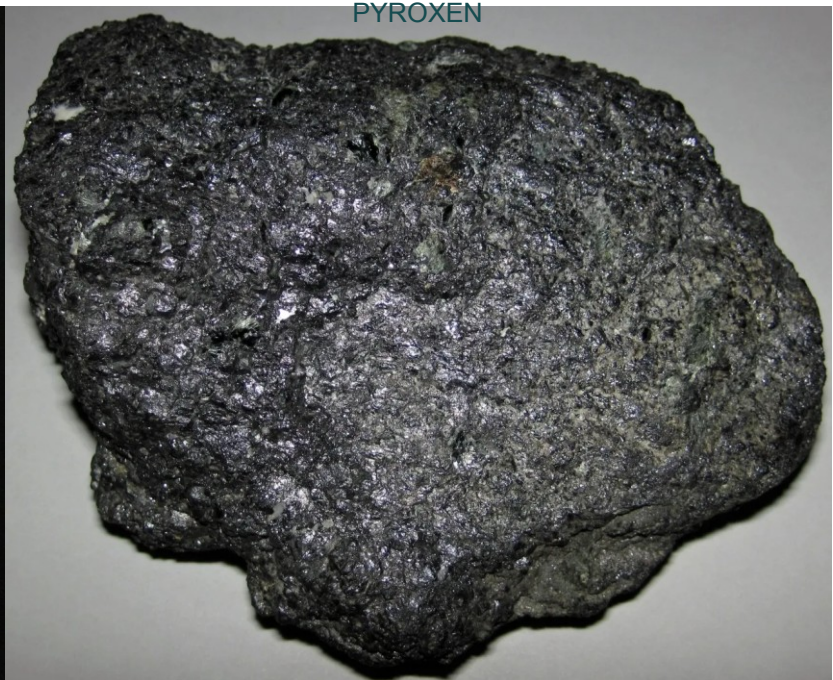
WOLLASTONIT,
GRANÁT

PYROXEN

MAGNETIT,
PYROXEN

Jirásek, 2023

John, 2024

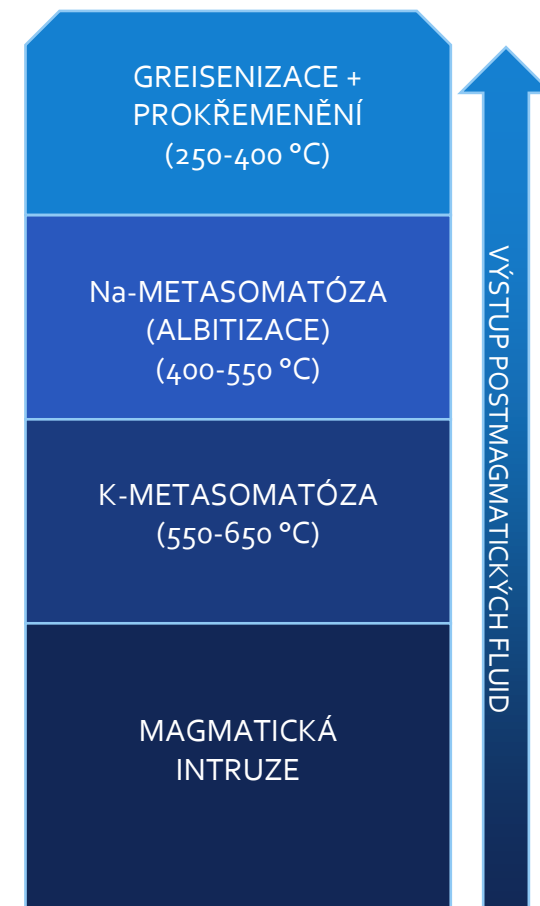
GREISENY A ALBITITY

GREISENY

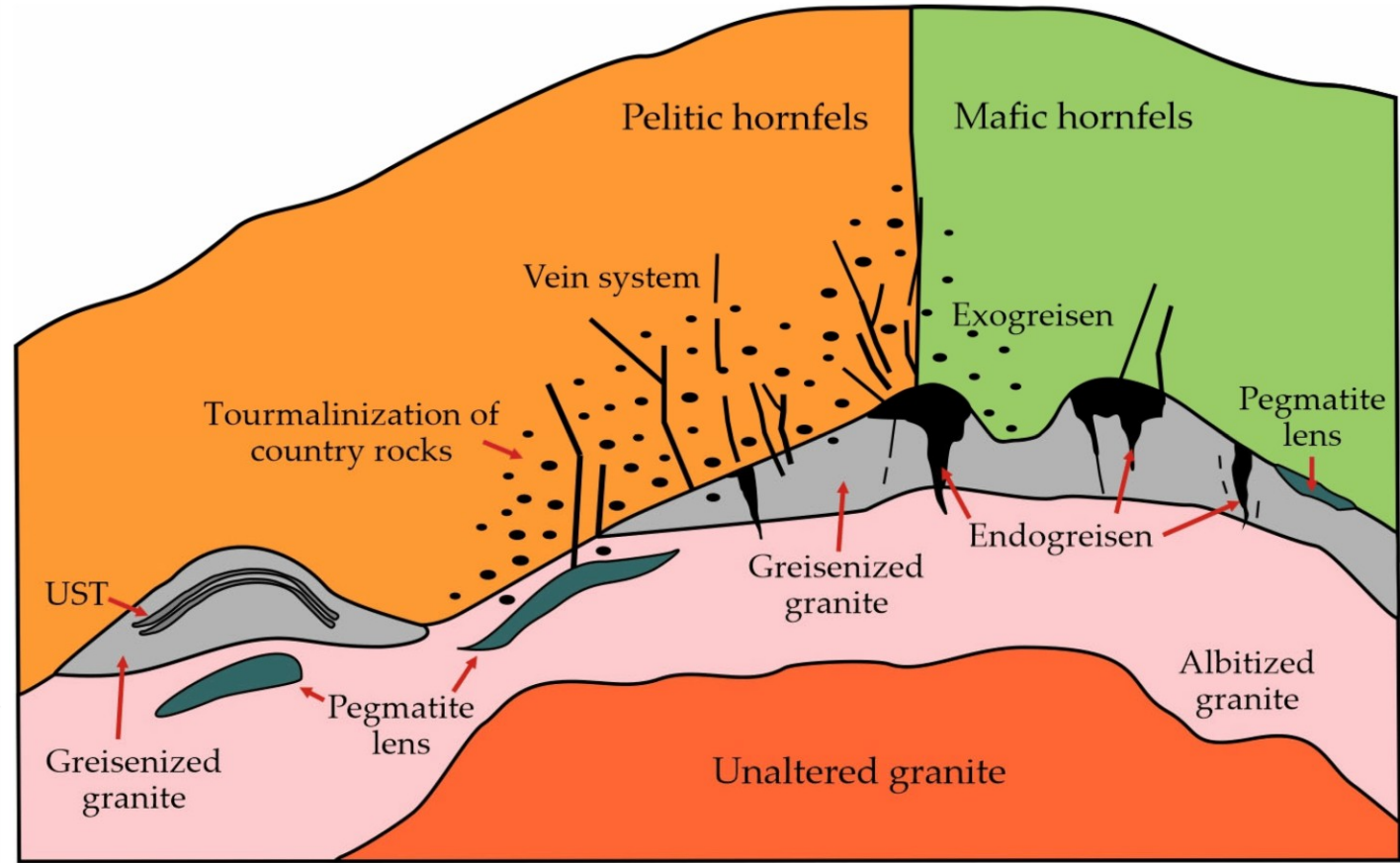
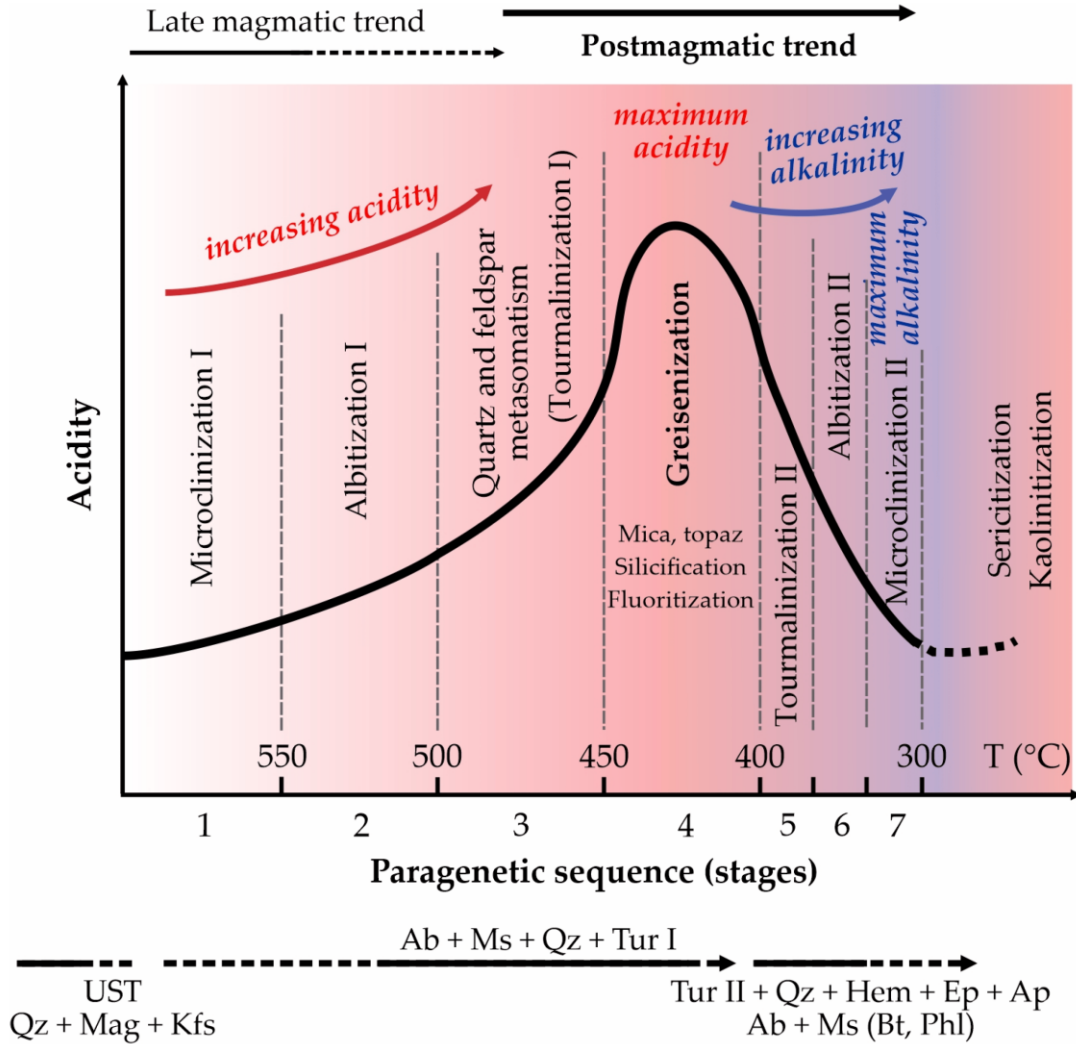
Křemen-muskovitová vysoce frakcionovaná hornina vzniklá za středních teplot.

ROZDĚLENÍ	» endogreisen – pozice ve vrcholové části intruze » exogreisen – pozice v nadloží intruze
VZNIK	» vznik působením vysokoteplotních hydrotermálních fluid na magmatickou intruzi v rámci postmagmatického vývoje
MINERALOGIE	» převážně křemen a muskovit » kasiterit, wolframit, molybdenit, topaz, fluorit, turmalín, zinnwaldit, amazonit, lepidolit
ZRUDNĚNÍ	» W, Mo, Sn, Nb, Ta, Be, Rb, Cs, Sc
TVAR TĚLESA	» žíly, čočky
TEXTURY	» vtroušeninová
LOŽISKA	» Cínovec, Krupka, Altenberg, Cornwall, Austrálie

Příklad vzniku typické greisenové asociace:

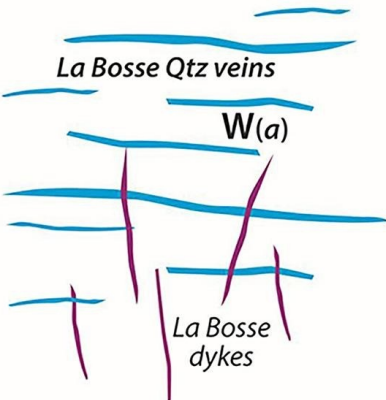
GREISENY

GREISENY

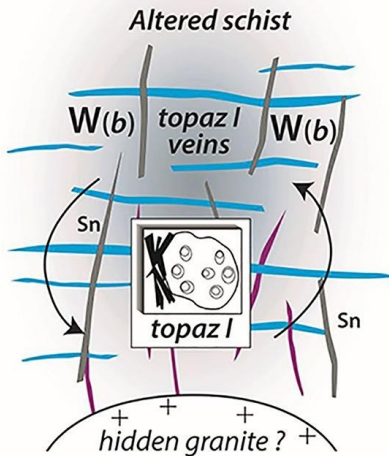
vznik křemenných žilníků a doprovodné W-mineralizace

temperature ?

první greisenová alterace - topazifikace Qz-žilníků a další nová W-mineralizace

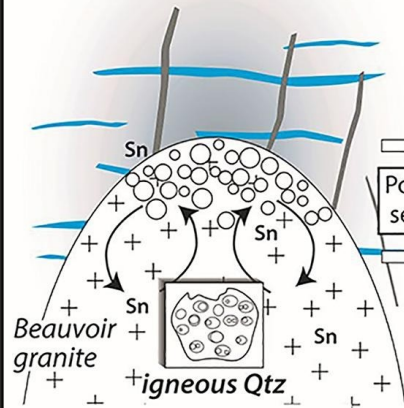
ca. 400-600°C
Lithostatic pressure ?

magmatická krystalizace, vznik puklin, exsoluce fluid a jejich následný var (znemožnil vznik nízce-salinných fluid)

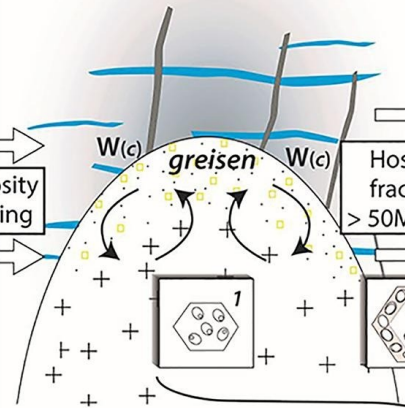
ca. 500°C

See Cuney et al., (1992)

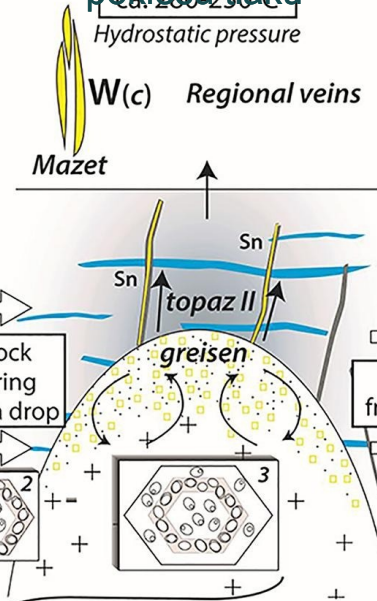
pozdní fluida iniciovala všudypřítomnou greisenizaci granitu + intenzivní vznik puklin až k povrchu způsobil důležitý pokles tlaku a následnou vaporizaci greisenových fluid

ca. 400°C
Lithostatic pressure

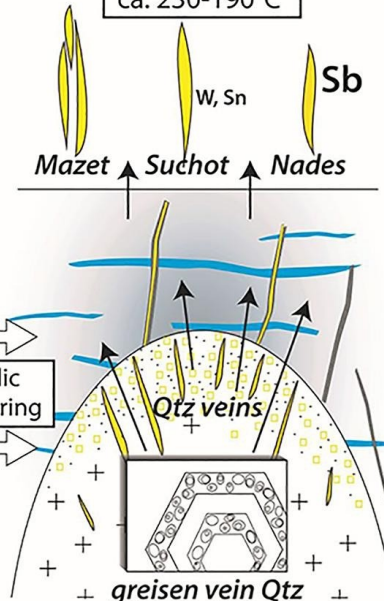
plynulé pokračování greisenizace – pukliny umožnily migraci fluid, reaktivaci některých topazových žil a krystalizaci dalších W-bohatých křemenných žil v místech lokálního poklesu tlaku

ca. 250-230°C
Hydrostatic pressure

alterace již probíhá pouze v rámci Qz-žil v okrajových částech granitu

ca. 230-190°C

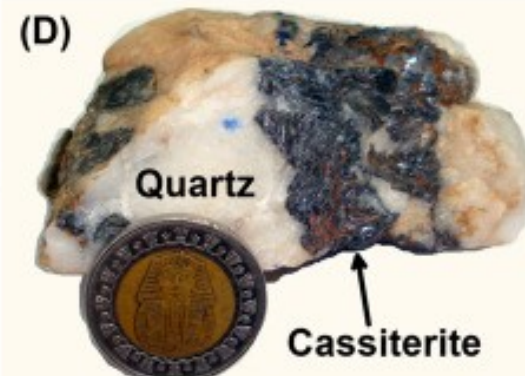
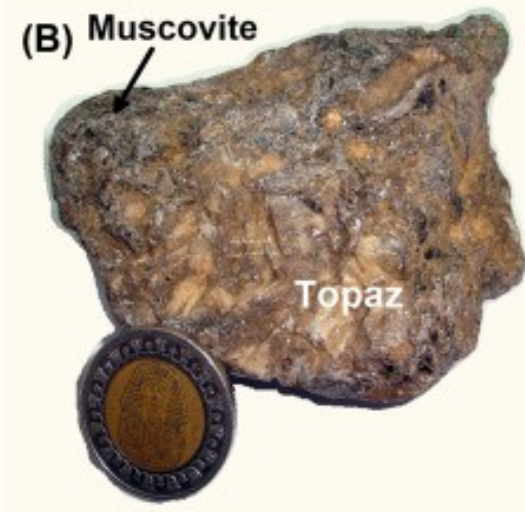
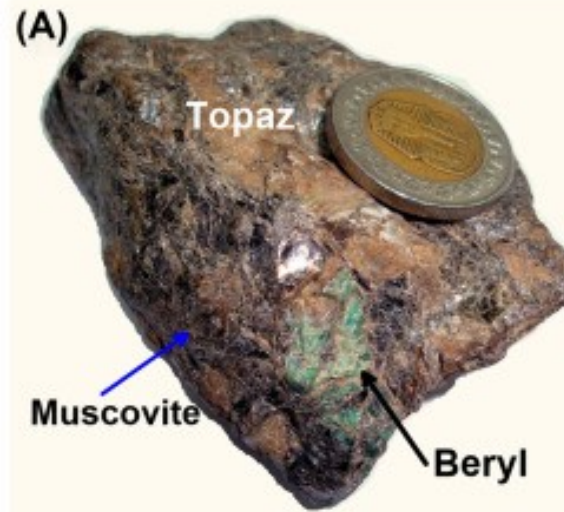

GREISENY

KŘEMEN, TOPAZ,
TURMALÍN

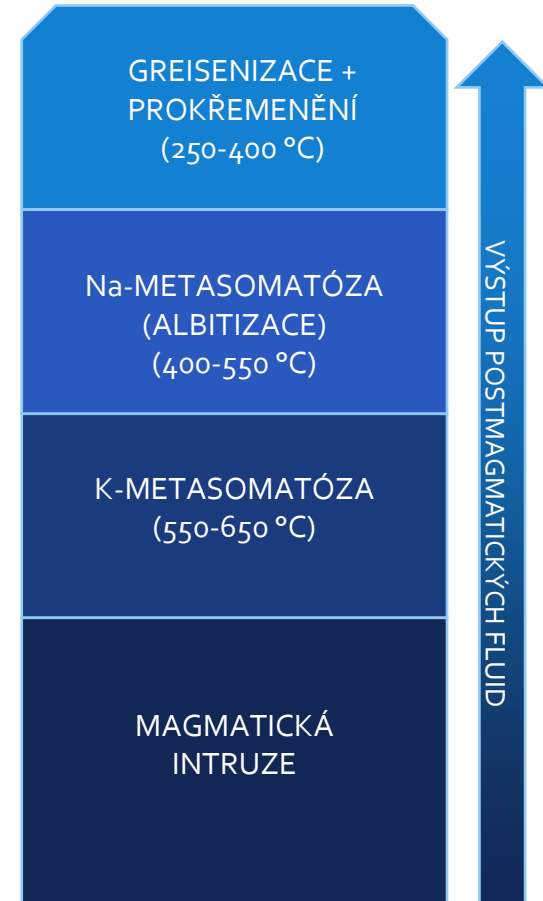
<https://www.virtualmicroscope.org/content/topaz-greisen-st-mewan-beacon>

ALBITITY

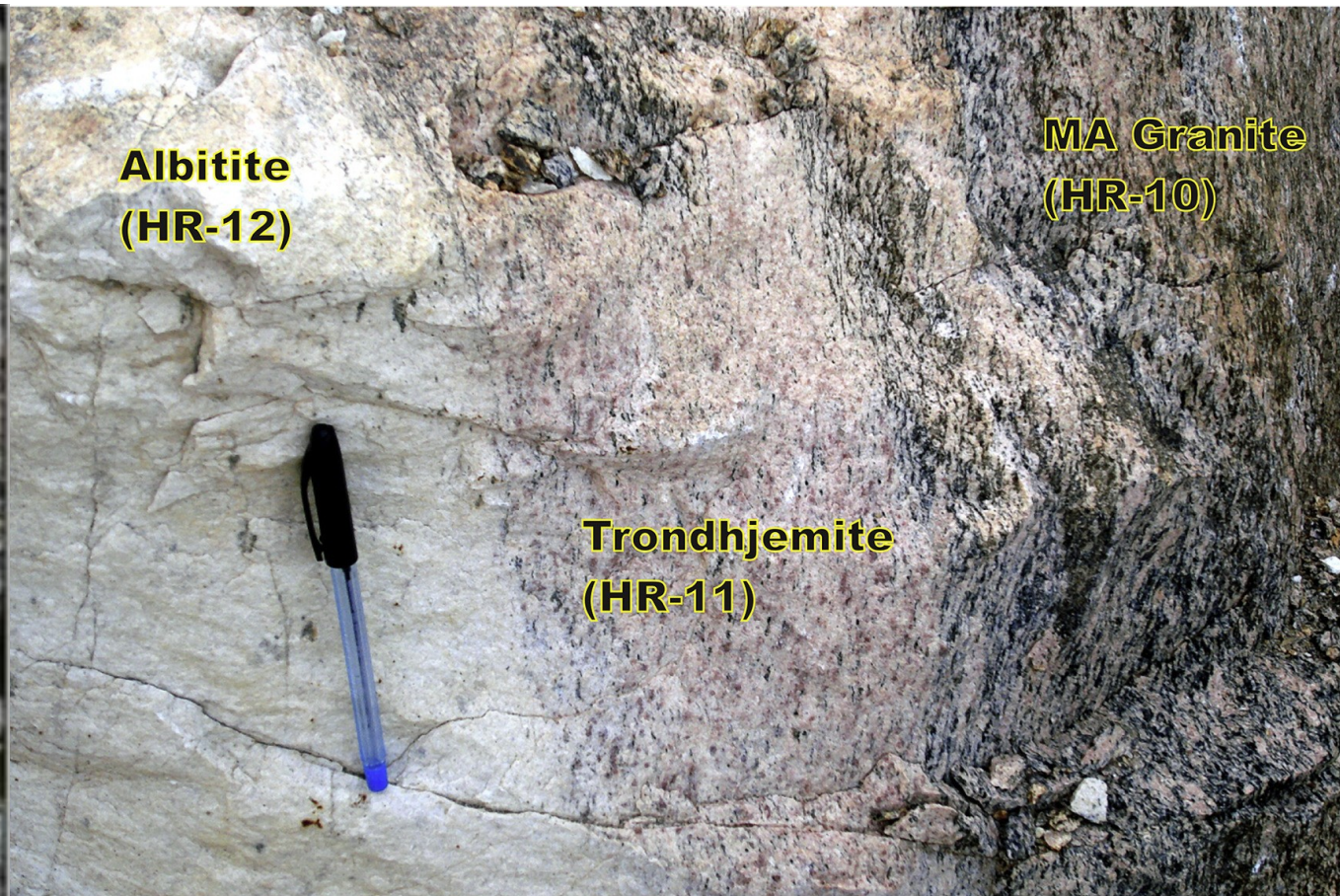
Leukokratická hornina, tvořená hlavně jemnozrnnou albitickou hmotou.

VZNIK	» vznik působením vysokoteplotních hydrotermálních fluid na magmatickou intruzi v rámci postmagmatického vývoje
MINERALOGIE	» columbit-tantalit, pyrochlor, zirkon, beryl » křemen, K-živec, slídy, pyroxen, amfibol
ZRUDNĚNÍ	» Nb, Ta, Zr, REE, Th, Be
TVAR TĚLESA	» žíly, žilníky
TEXTURY	» vtroušeninová
LOŽISKA	» Nigérie, JV Asie, Kazachstán, Čína, Kanada

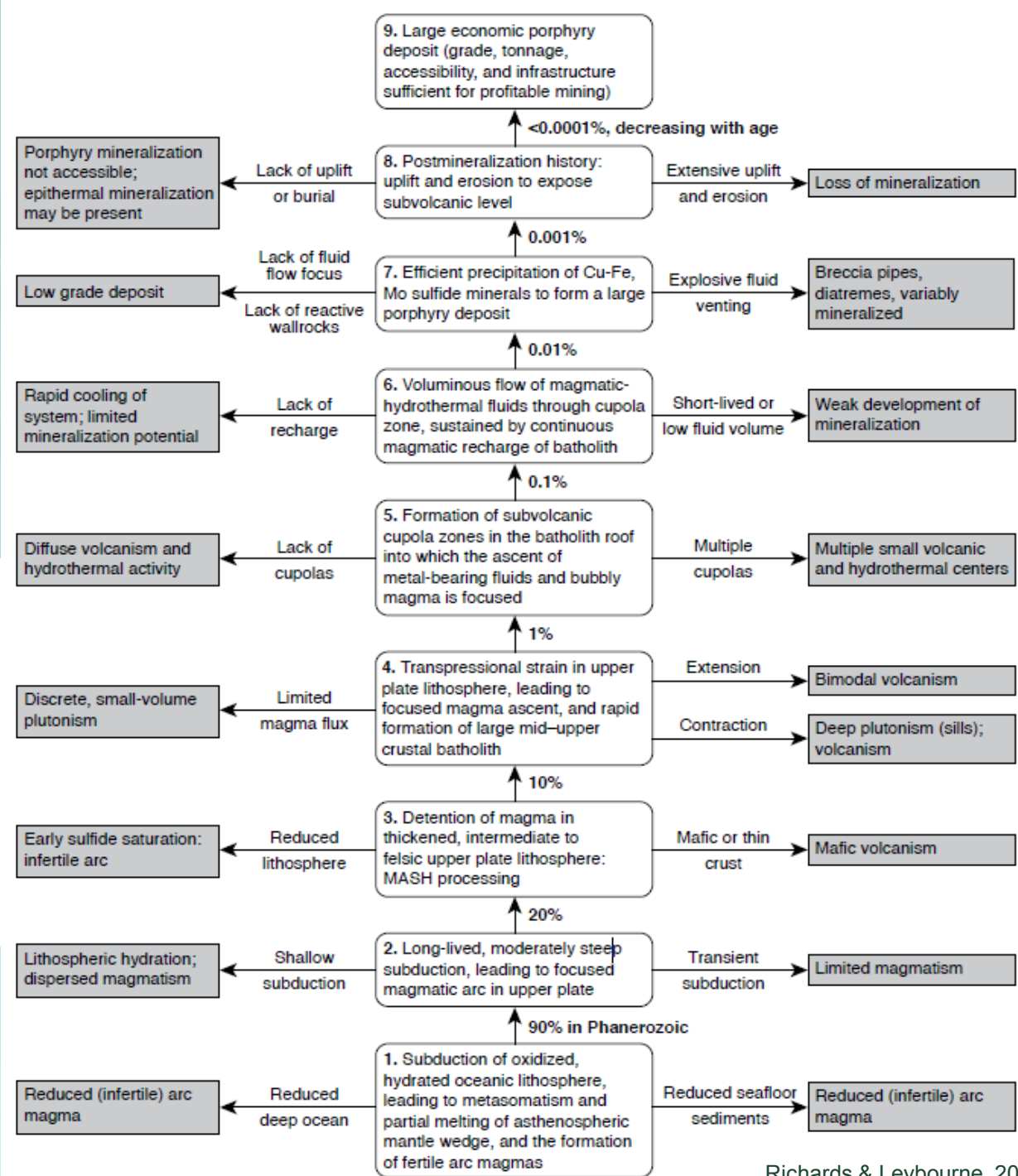
ALBITITY

Condit et al., 2018

Kaur et al., 2019

PORFYROVÉ RU

PORFYROVÉ RUDY

Hydrotermálně-metasomatická ložiska s nízkou kovnatostí uložená v prostoru mezi bází vulkánu a vrcholem intruze (obvykle v hloubce 1.5-4 km).

ROZDĚLENÍ	Cu-Mo » kontinentální kůra (okraje) Cu-Au » ostrovní oblouky
VZNIK	» vázány na kyselé až intermediální intruzivní horniny porfyrového typu (granit, diorit, tonalit, monzonit, syenit) silně postižené hydrotermálně-metasomatickými procesy (vysokoteplotní vysokosalinní fluida)
MINERALOGIE	» chalkopyrit, molybdenit » pyrit, pyrhotin, bornit, magnetit, sfalerit, galenit, wolframit, scheelit
TEXTURY	» vtroušeninová, žilníky v silně alterovaných částech
ZRUDNĚNÍ	» Cu-Mo (nejvýznamější zdroj) , Au, Ag, Te, Re, Se, Bi
TVAR TĚLESA	» zonální a koncentricky uspořádaný cylindr (peň)

PORFYROVÉ RUDY

1

obohacení primárního magmatu o S, LIL prvky (Rb, K, Cs, Sr, Ba), As a Sb, B, Tl a Si

2

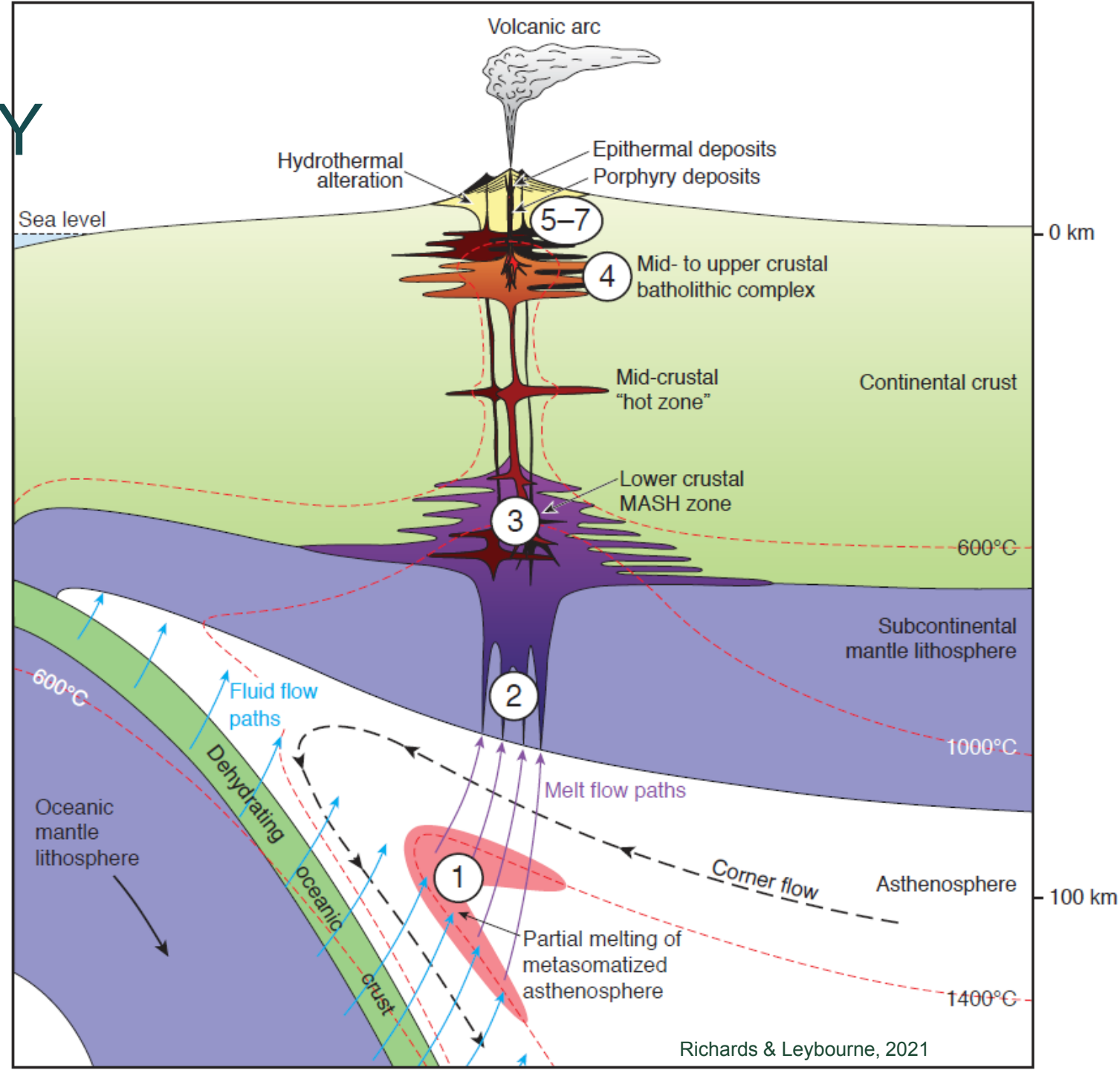
optimální sklon subdukce (30-45°) a mírné zaoblení desky → ideální pro uvolnění fluid, které následně zmetasomatizují SCLM → tento stav je nutné zachovat několik mil. let

3

MASH = melting, assimilation, storage, homogenization → změna bazaltického složení na intermediální vápenato-alkalické (andezity)

4

vznik rozsáhlých obloukových batolitů → pohyb vzhůru zejména prasklinami

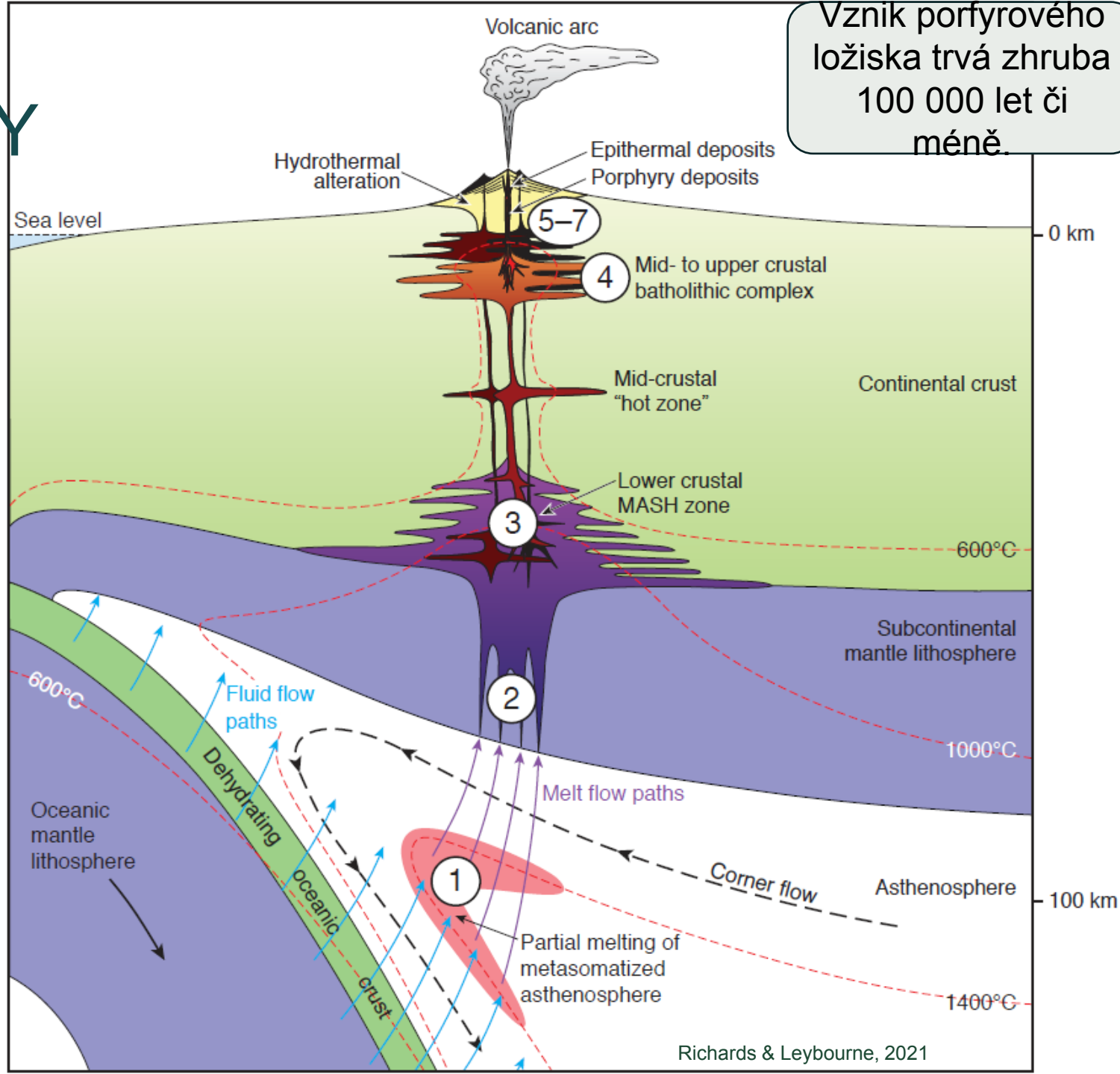
PORFYROVÉ RUDY

5 extrakce kovů ze silikátové taveniny do odmišlené tekavé fáze → kovy preferují salinní fluida vůči tavenině

6 množství kovů, které se mohou uložit je silně závislé na objemu fluid, která jsou limitována objemem magmatu → celkově to závisí na efektivnosti jednotlivých procesů

7 pouze 0.01 % systémů dokáže efektivně dopravit kovy do hydrotermálních systémů svrchní kůry → ložisko musí mít alespoň 0.4 % Cu pro povrchovou těžbu, nebo 1.2 % pro důlní těžbu, aby se to vyplatilo

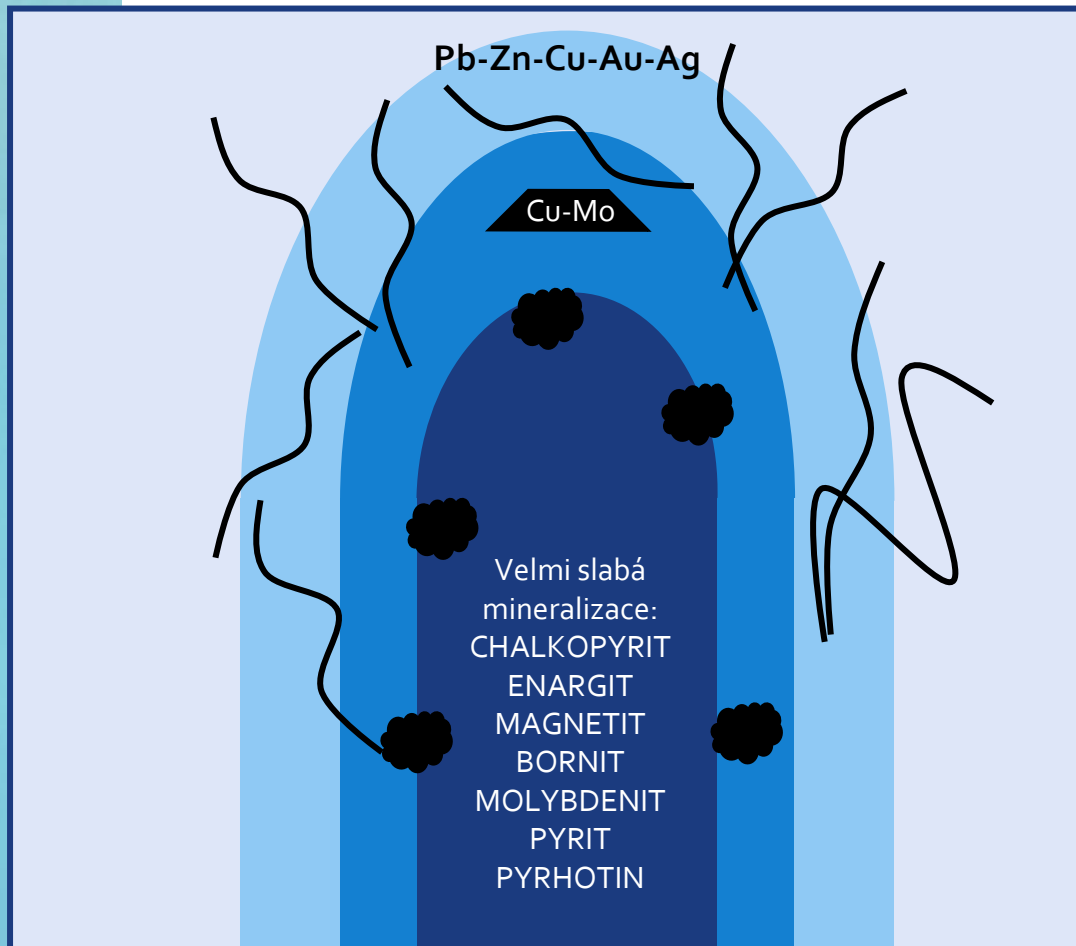
8 post-mineralizační procesy nutně musí vést k výzdvihu či erozi oblasti, aby bylo možné ložisko objevit a těžit (pouze 0.0001 % úspěšnost)

PORFYROVÉ RUDY - METASOMATISMUS

<p>ZÓNA K- METASOMATÓ ZY</p>	<p>» není vždy přítomna » primární ortoklas + plagioklas + mafické minerály → sekundární ortoklas + biotit + chlorit + anhydrit</p>	<p>450-600 C</p>
<p>ZÓNA SERICITIZACE/ CHLORITIZACE</p>	<p>» nahromadění křemene + sericitu + pyritu ve vnitřní části a jílových minerálů ve vnější části » přeměna živců a biotitu</p>	<p>200-450 C</p>
<p>ZÓNA ARGILITIZACE/ KAOLINIZACE</p>	<p>» není vždy přítomna » jílové minerály (blíže k rudnímu tělesu kaolín, dále montmorilonit) + pyrit » biotit → chlorit</p>	<p>100-300 C</p>
<p>ZÓNA PROPYLITIZAC E</p>	<p>» VŽDY » chlorit + pyrit + kalcit + epidot » primární biotit + amfibol → chlorit a karbonáty</p>	<p>250- 400 C</p>

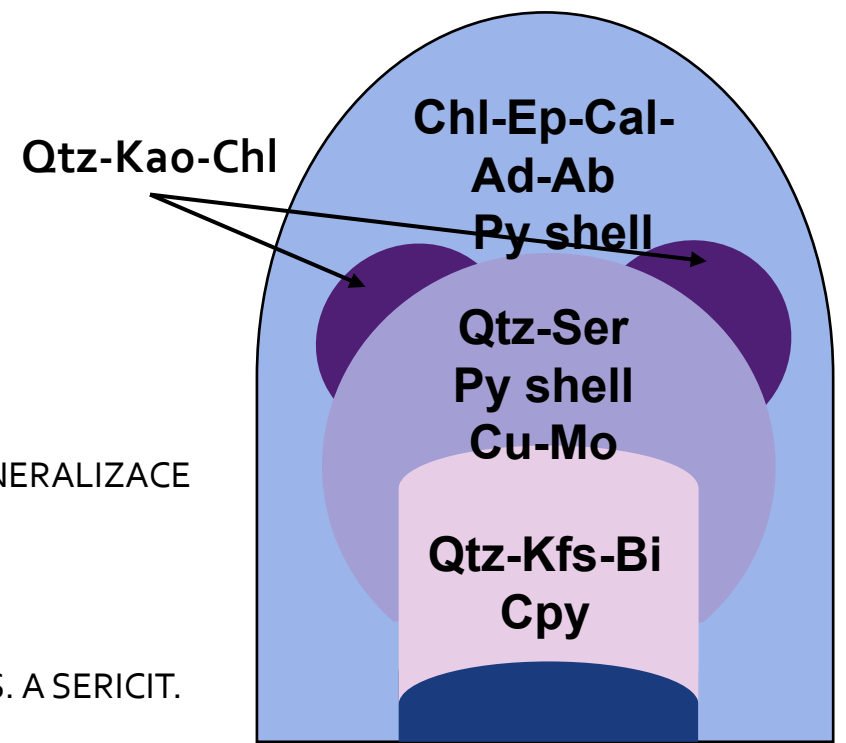
PORFYROVÉ RUDY – SCHÉMA ZRUDNĚNÍ

- PERIFERIE PNĚ
- METASOMATICKÉ ZÓNY
- JÁDRO PNĚ
- OKOLNÍ HORNINA

- VTROUŠENINOVÁ MINERALIZACE
- ŽILNÁ MINERALIZACE
- ROZHRANNÍ K-METAS. A SERICIT.

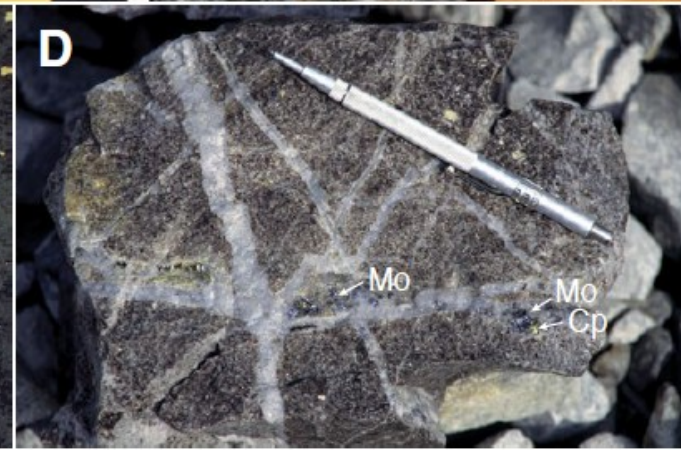
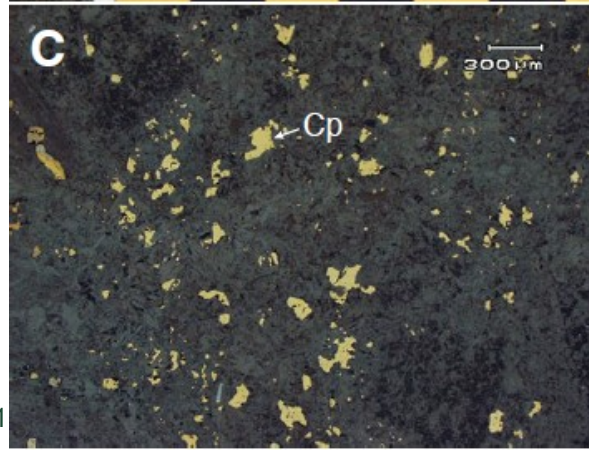
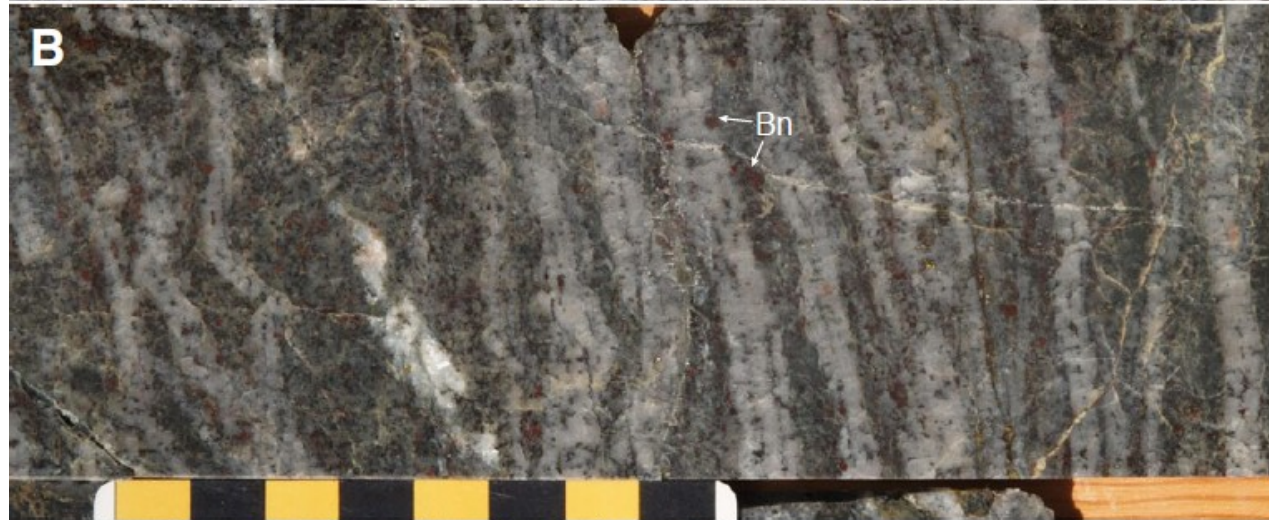
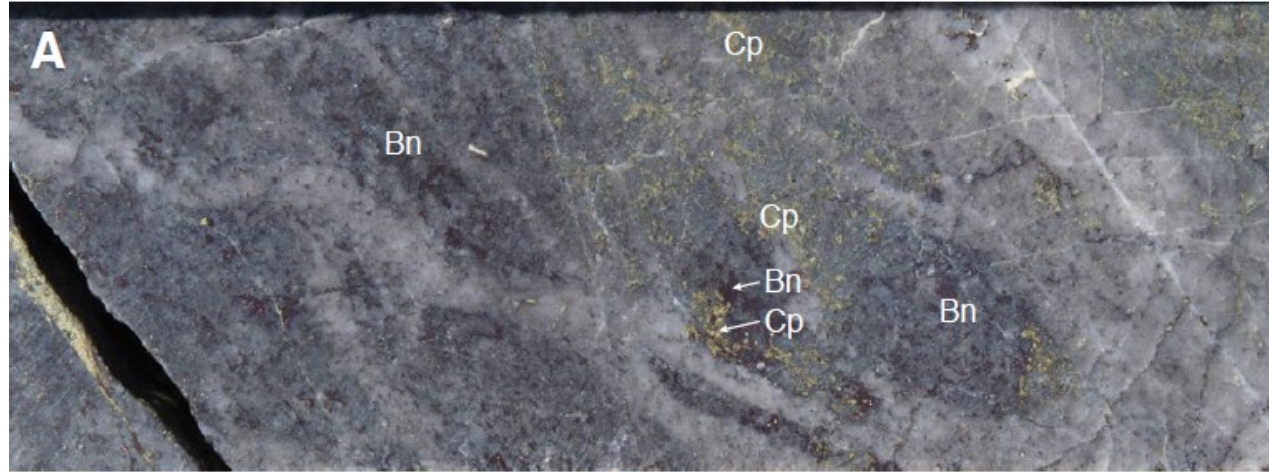
DETAIL METASOMATICKÉ ZÓNY

- K-METASOMATÓZA
- SERICITIZACE
- ARGILITIZACE
- PROPYLITIZACE

PORFYROVÉ RUDY – ZRUDNĚNÍ

- A** Qz-žilky protínající monzodiorit, s hojným chalkopyritem a bornitem
- B** příklad mineralizace obsahující ca. 3.18 % Cu a 1.18 g/t Au
- C** vtroušeninový chalkopyrit v andezitické hornině, El Teniente
- D** Qz-žilník s chalkopyritem a bornitem v monzonitu, Bingham

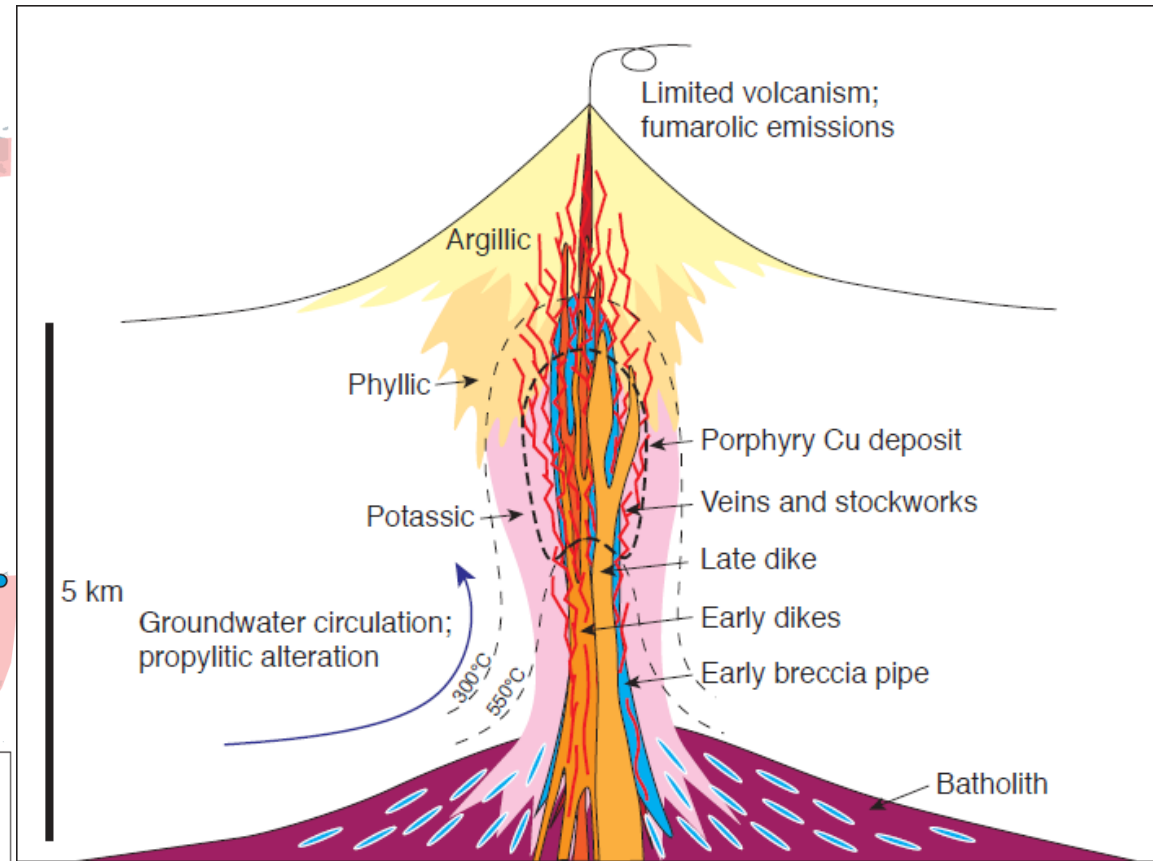
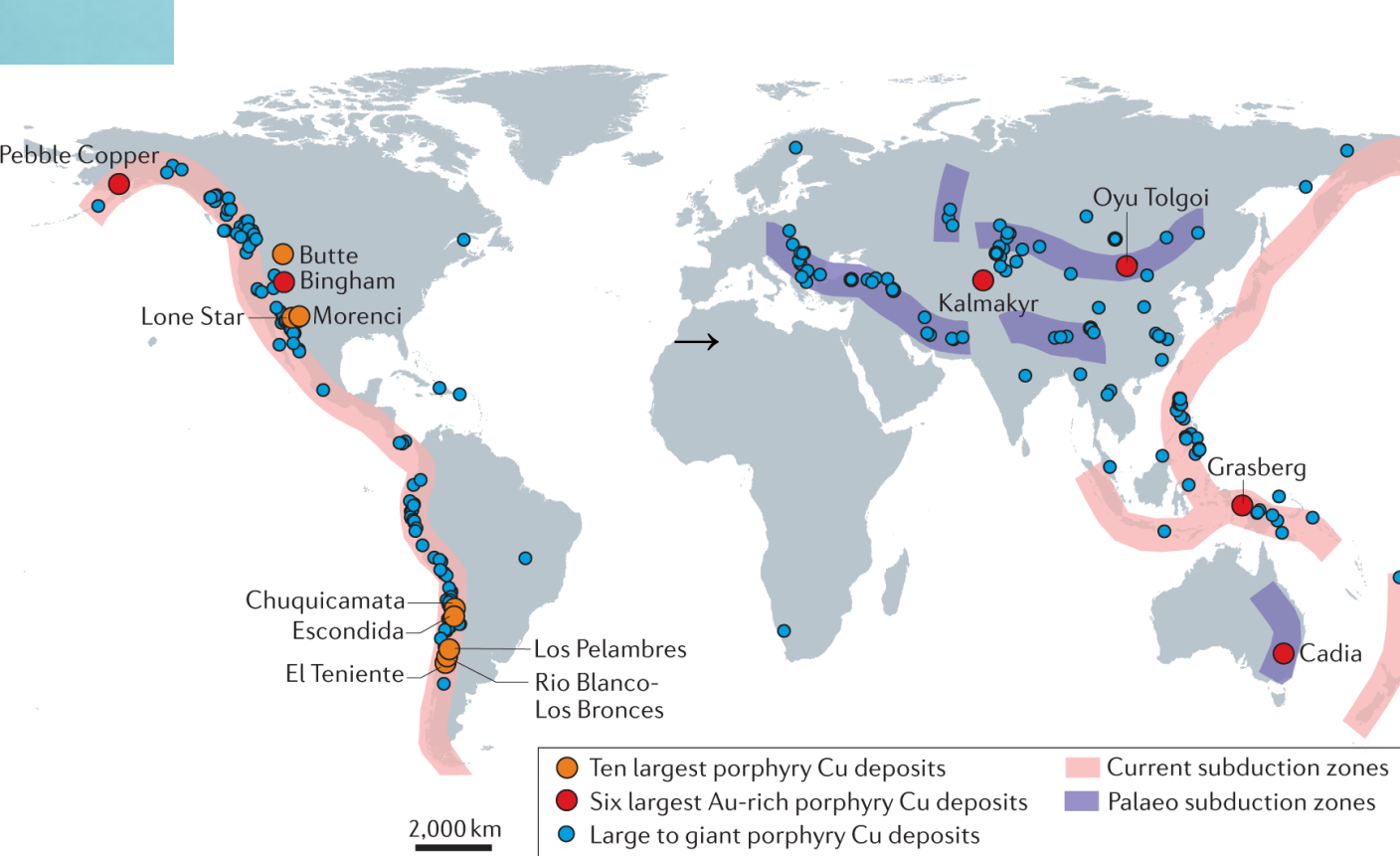

PORFYROVÉ RUDY - LOŽISKA

LOŽISKA	
MSZ-KNZ PACIFICKÉ PÁSMO	» Chile, Peru, Mexiko, USA, Kanada
KNZ MEDITERANNÍ PÁSMO	» Bosna, Srbsko, Makedonie, Bulharsko, Turecko, Arménie, Írán, Afganistán, Pákistán a severní Indie
VARISKO-KALEDONSKÉ PÁSMO	» Kazachstán, Uzbekistán, Tuva, Mongolsko, Čína

Chuquicamata, El Teniente (CHL) Bingham (USA)	Cu
Climax, Henderson (USA)	Mo

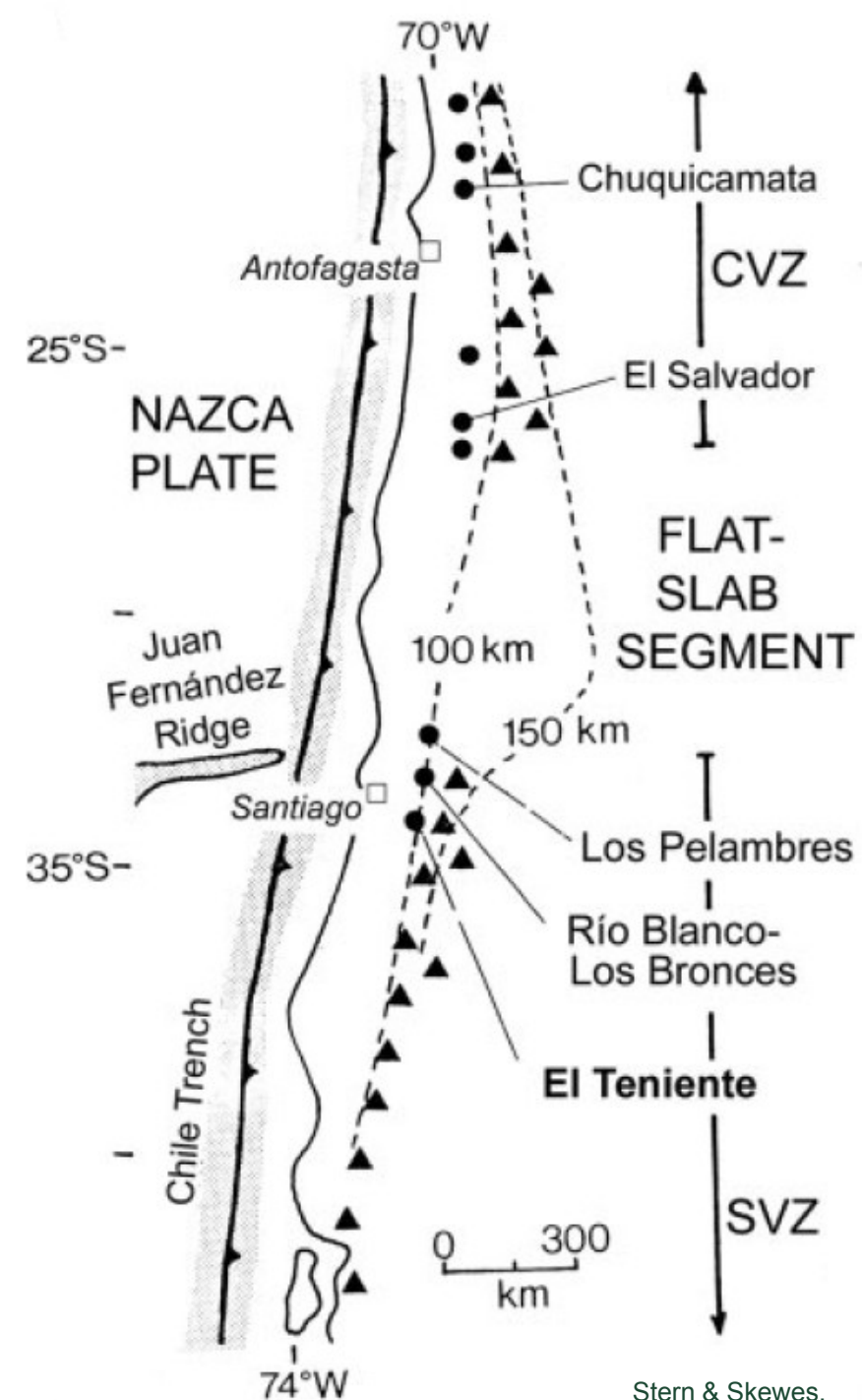
PORFYROVÉ RUDY - LOŽISKA

EL TENIENTE

Cu-Mo

- největší ložisko Cu na světě
- mineralizace je vázána na silně alterované **brekcie** uložené v **mafickém intruzivním komplexu** terciárního stáří (gabra, diabasy, porfyrické bazalty a bazaltické andesity)
- magmaticko-hydrotermální brekcie vznikly v důsledku **exsoluce** vysokoteplotních magmatických fluid z chladnoucího plutonu
- **El Teniente + Los Pelambres + Río Blanco-Los Bronces**
- bohaté Cu, S, Fe, Ca, Mo a B; ale chudé Au
- průměrná mineralizace: 1.2 % Cu a 0.3 % Mo

EL TENIENTE

Teniente

Mafic Complex

Mocná sekvence mafických a vulkanoklastických hornin.

Sewell Quartz Diorite (SQD)

Nejstarší intruze v komplexu.

A-Porphyry

První výrazně mineralizovaná intruze komplexu, která protíná SQD.

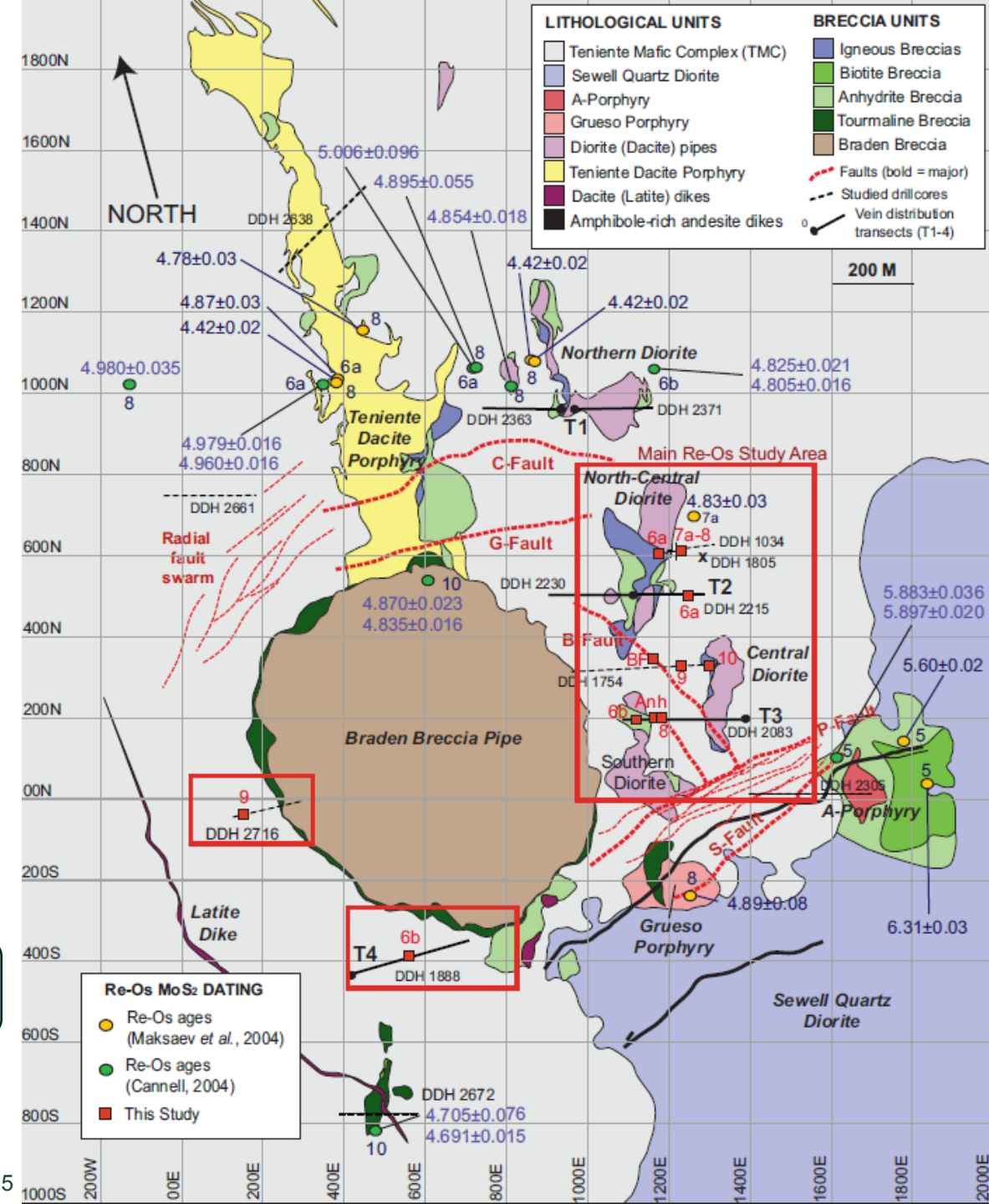
Brekcie skládající se z TMC a klastů SQD v alterované matrix tvořené biotitem, živci, anhydritem a křemenem.

Diorite pipes

Intruze vzniklé po uložení A-Porphyry. Rozlišují se: Northern, North-Central, Central a Southern Diorite + Grueso Porphyry.

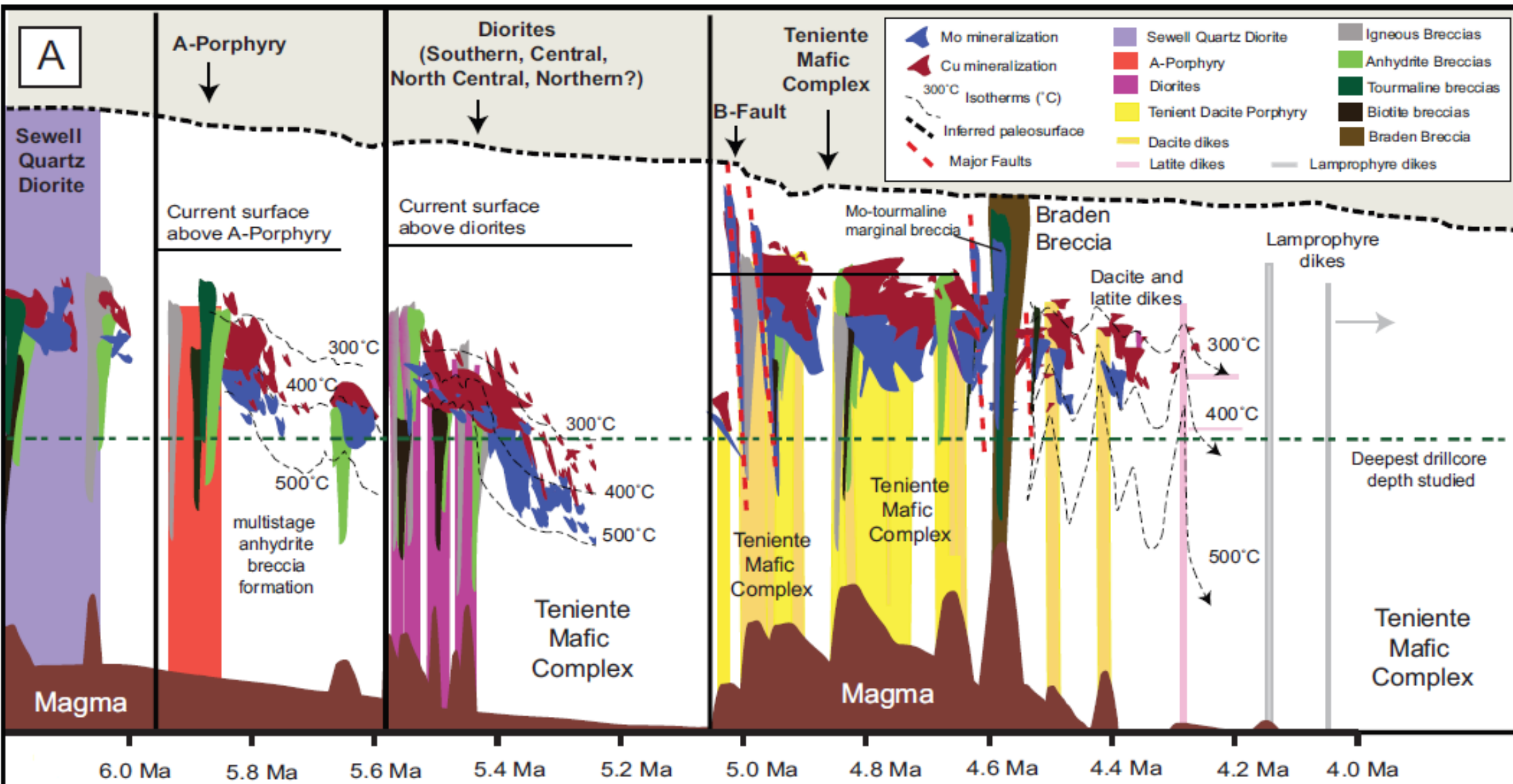
Teniente Dacite Porphyry (TDP)

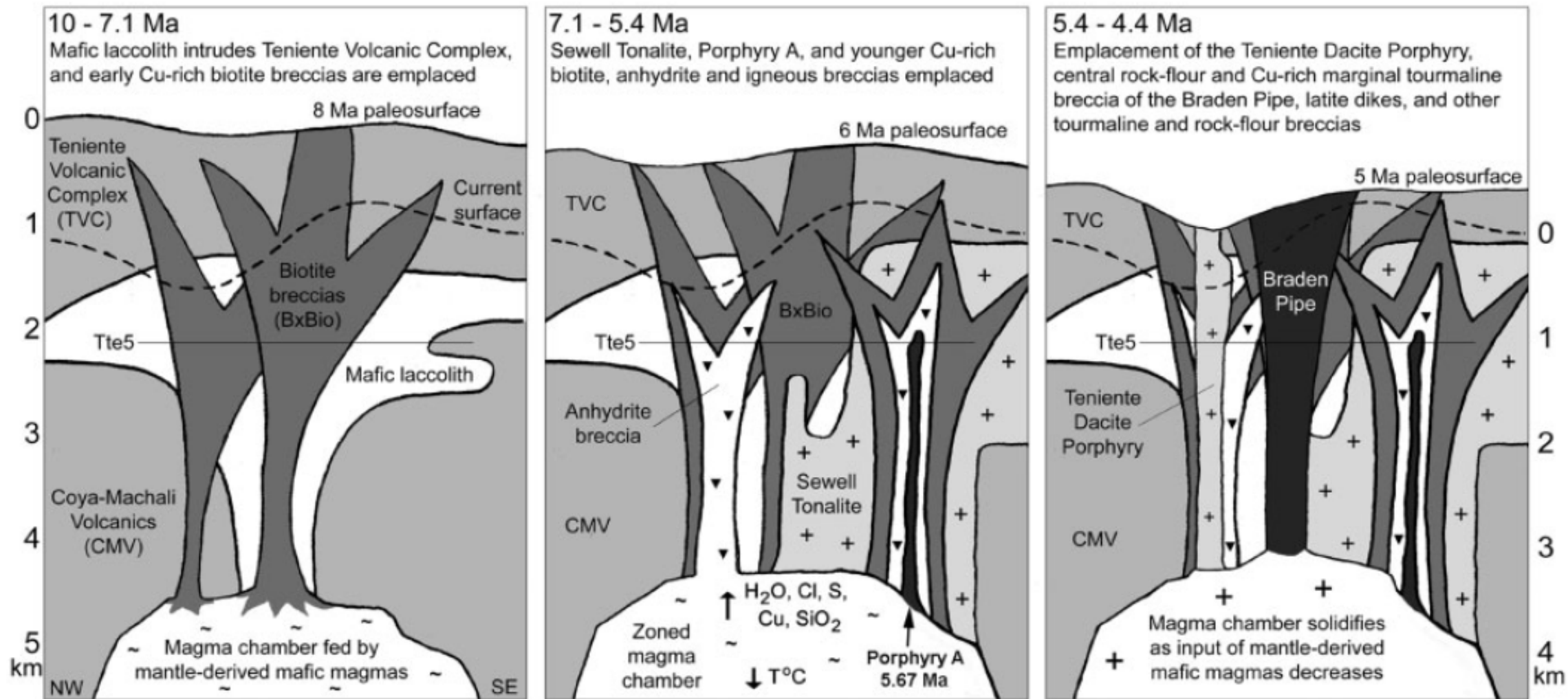
Poslední hlavní intruze spjatá s mineralizací na ložisku, která je protnutá Braden Breccia Pipe.

Elevation
(km above
sea-level)

4.5 km
4.0 km
3.5 km
3.0 km
2.5 km
2.0 km
1.5 km
1.0 km
0.5 km
0.0 km
-0.5 km
-1.0 km
>4 km
Depth

Fig. 11. Model for the multistage development of the El Teniente deposit, modified from Skewes *et al.* (2002) and Stern & Skewes (2005). The main features of the model include (1) a large, long-lived (>2 Myr) open-system magma chamber, crystallizing at >4 km depth, fed from below by mantle-derived mafic magmas and exsolving aqueous fluids through its roof to produce the large breccia pipes that are prominent features in each deposit; (2) decreasing magma supply in the Late Miocene and Pliocene as subduction angle decreases, leading to crystallization and solidification of this chamber; (3) progressive uplift and erosion that enhances this crystallization and solidification process and results in telescoping of different types of breccia and igneous rocks; (4) progressive igneous differentiation of the magma chamber associated with crystallization and volatile loss, generating felsic porphyries that intrude previously mineralized rocks above the chamber. No coeval volcanism is known to have occurred during mineralization, but once the chamber solidified, post-mineralization lamprophyre dikes were emplaced.

EL TENIENTE

